

Polityka oraz procedury ochrony dzieci przed krzywdzeniem - Standardy Ochrony Małoletnich w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej w Korolówce - Osadzie

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników zatrudnionych w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce-Osadzie jest działanie dla dobra każdego dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie, a pracownicy realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, statutu szkoły, wprowadzonych regulaminów oraz powierzonych im kompetencji określonych w zawartych indywidualnych umowach oraz zakresach czynności.

Standardy oraz procedury obowiązują na terenie wszystkich obiektów wchodzących w skład Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce – Osadzie.

Wprowadzone na podstawie: Zarządzenia Dyrektora Szkoły

Zatwierdzam:..... dnia:.....

SPIS TREŚCI:

I.	Podstawy prawne polityki ochrony dzieci	str. 6
II.	Wstęp.....	str. 7
III.	Postanowienia ogólne.....	str. 8
IV.	Procedura kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków o niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej o obyczajności.....	str.11
V.	Procedury przyjęcia wychowanka do internatu Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce -Osadzie.....	str.13
VI.	Zasady bezpiecznych relacji między małoletnim a personelem, a w szczególności dotyczące zachowań niedozwolonych.....	str. 14
VII.	Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowanie niedozwolone.....	str.17
VIII.	Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie (np. wolontariusze, pracownicy organizacji/ instytucji oraz osoby, które mają kontakt z dzieckiem).....	str. 17
IX.	Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią, czyli taką która nie ukończyła 18 - tego roku życia (np. wolontariusze, pracownicy organizacji/ instytucji oraz osoby, które mają kontakt z dzieckiem).....	str.18
X.	Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego:.....	str. 18
XI.	Problem krzywdzenia dziecka w rodzinie oraz założenia ogólne procedury „Niebieskiej Karty”.....	str. 19
XII.	Procedura składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamiania sądu opiekuńczego.....	str. 26
XIII.	Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci w Zespole Szkół Centrum Kształcenia rolniczego im. Ireny Kosmowskiej w Korolówce-Osadzie.....	str. 27
XIV.	Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych. Ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci.....	str. 30

- XV.** Zasady postępowania w sytuacji agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzanie, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia -z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych).....str. 30
- XVI.** Zasada postępowania w przypadku znalezienia na terenie szkoły materiałów wybuchowych, broni i innych niebezpiecznych substancji lub zyskania informacji o zagrożeniu atakiem terrorystycznym, atakiem bombowym.....str. 31
- XVII.** Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (niebezpieczne przedmioty, materiały wybuchowe).....str. 31
- XVIII.** Procedura postępowania w sytuacji agresywnego zachowania ze strony ucznia w stosunku do innego ucznia.....str. 31
- XIX.** Procedura postępowania w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacer po klasie, brak reakcji na polecenia nauczyciela).....str. 32
- XX.** Procedura postępowania w sytuacji naruszania nietykalności osobistej nauczyciel lub pracownika szkoły przez ucznia.....str. 32
- XXI.** Procedura postępowania w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności.....str.32
- XXII.** Procedura postępowania w sytuacji podejrzenia że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu, narkotyków, dopalaczy lub innych środków odurzających.....str. 33
- XXIII.** Procedura postępowania w przypadku znalezienia substancji przypominających wyglądem narkotyków lub inne substancje psychotropowe.....str. 33
- XXIV.** Procedura postępowania w przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie substancji przypominających narkotyków lub inne substancje psychotropowe.....str. 33
- XXV.** Procedury postępowania w przypadku nagłego zachorowania lub złego samopoczucia ucznia.....str. 34
- XXVI.** Procedura postępowania z dzieckiem przewlekle chorym w szkole.....str. 34
- XXVII.** Procedura podawania leków uczniom przewlekle chorym.....str.44
- XXVIII.** Zasada postępowania w przypadku samookaleczania, próby samobójczej ucznia na terenie szkoły.....str. 44

XXIX.	Procedury postępowania w przypadku powrotu ucznia do szkoły po powziętej próbie samobójczej, samookaleczeniu lub dłuższym pobycie w szpitalu (zaburzenia psychiczne).	str.45
XXX.	Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia fałszowania dokumentów szkolnych przez ucznia.....	str. 45
XXXI.	Procedura postępowania w stosunku do ucznia który używa telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego w trakcie zajęć edukacyjnych.....	str. 45
XXXII.	Procedura postępowania w przypadku pojawienia się cyberprzemocy w szkole.....	str. 46
XXXIII.	Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia.....	str. 46
XXXIV.	Procedurę postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia uczestników wycieczki.....	str. 47
XXXV.	Procedura organizacji dyskotek i imprez szkolnych.....	str. 47
XXXVI.	Procedura udziału w zawodach sportowych organizowanych poza szkołą.....	str. 48
XXXVII.	Monitoring polityki oraz procedur ochrony dzieci przed krzywdzeniem - standardy ochrony małoletnich w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej w Korolówce – Osadzie.....	str. 48
...		
XXXVIII.	Zasady udostępniania personelowi, małoletnim i ich opiekunom polityki do jej zaznajomienia i stosowania.....	str. 49

Załącznik nr 1: Wzór oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci oraz oświadczenie o krajach zamieszkaniastr. 50

Załącznik nr 2: Wzór NIEBIESKIEJ KARTY- część A.....str. 52

Załącznik nr 3: Wzór NIEBIESKIEJ KARY – część B.....str. 59

Załącznik nr 4: Wzór zgody na wykorzystanie wizerunku dziecka.....str. 63

Załącznik nr 5: Wzór oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych własnych i dziecka.....str. 64

Załącznik nr 6: Wzór upoważnienia rodzica do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą.....str. 66

Załącznik nr 7: Wzór zgody nauczyciela na podawanie leków dziecku z chorobą przewlekłąstr. 67

Załącznik nr 8: Wzór oświadczenia, powiadomienia o zagrożeniu, podjęcia próby samobójczej, samookaleczeniu, zachowaniu destrukcyjnym.....	str.68
Załącznik nr 9: Wzór ankiety monitoringu standardów	str.69
Załącznik nr 10: Wzór oświadczenia - zapoznania się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony Małoletnich obowiązującą w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej w Korolówce – Osadzie	str. 70

I. PODSTAWY PRAWNE POLITYKI OCHRONY DZIECI

Standardy Ochrony Małoletnich są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencją o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.)
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021r. poz. 1249 z późn. zm. oraz z 2023 r. poz. 289 i 535)
- Ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- Ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1606)
- Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) z mocą obowiązywania od 15 lutego 2024 r.
- Ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. 2022 poz. 1700)

II. WSTĘP:

W pedagogice i psychologii agresja oznacza „działanie skierowane przeciwko osobom lub przedmiotom, wywołującym u jednostki niezadowolenie lub gniew”. Agresja może występować w postaci fizycznej lub słownej, może przejawiać się w formie bezpośredniej – skierowanej na osobę lub rzecz wywołującą uczucie wrogości i w formie przemieszczonej – skierowanej na obiekt zastępczy. Pojęć agresja i przemoc niejednokrotnie używa się zamiennie. Definicje przemocy zawierają trzy podstawowe kryteria: rodzaj zachowania, intencje i skutki. **Przemoc** – to zachowania agresywne i jednocześnie destruktywne w stosunku do innej osoby lub grupy osób, /.../ w wyniku których inne osoby ponoszą uszczerbek na ciele lub w zakresie funkcji psychicznych. Jest to bezpośrednie oddziaływanie jednego człowieka na drugiego w celu zmuszenia go, wbrew jego woli, do zmiany zachowań, zmiany systemu wartości bądź poglądów w jakiejś sprawie. Działanie takie stwarza sytuacje zagrażające bezpieczeństwu fizycznemu lub psychicznemu. Przemoc powstaje zwykle na podłożu emocjonalnym, ale czasem jest działaniem ściśle i dokładnie zaplanowanym zarówno pod kątem doboru ofiar, zastosowanych form przemocy, a także celów, które napastnik zamierza osiągnąć. Według J. Mellibrudy przemoc jest zawsze intencjonalna, narusza prawa i dobra osobiste jednostki, zawsze powoduje szkody. Przemoc ma tendencje do powtarzania się, jest często rozpaczliwym zagłuszeniem poczucia niemocy.

Za przemoc odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara. Niektóre przejawy grożenia przemocą są w istocie aktami przemocy.

Krzywdzeniem jest:

- a) **przemoc fizyczna** wobec małoletniego to przemoc, w wyniku której małoletni doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożony. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za małoletniego, lub ze strony osoby, której małoletni ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec małoletniego może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,
- b) **przemoc psychiczna** wobec małoletniego to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy małoletnim a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z małoletnim opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z małoletnim, niedostrzeganie lub nieuznawanie jego indywidualności i granic psychicznych pomiędzy opiekunem a małoletnim,
- c) **wykorzystywanie seksualne** małoletniego to włączanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między małoletnim a dorosłym lub małoletnim a innym małoletnim, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.
- d) **zaniedbywanie małoletniego** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji małoletniego z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony małoletniego.

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1.

Ilekoć w niniejszym dokumencie, bez bliższego określenia, jest mowa o:

- 1) pracownikach – należy przez to rozumieć wszystkich nauczycieli i pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w szkole na podstawie umowy o pracę, a także umowy cywilnoprawnej, wolontariatu lub osoby odbywająca staż;
- 2) dziecku – należy przez to rozumieć każdego ucznia, w tym z oddziału przedszkolnego, do ukończenia 18. roku życia;
- 3) opiekunem dziecka – należy przez to rozumieć jego rodzica lub opiekuna prawnego, którym jest również rodzic zastępczy;
- 4) zgodzie rodzica – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka zamieszkałego w obwodzie szkoły, a dziecka spoza obwodu, obojga rodziców;
- 5) krzywdzenie dziecka – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu placówki, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.

§ 2.

1. Pracownicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci i monitorują sytuację i ich dobrostan.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownik ma obowiązek zgłoszenia tego do dyrektora szkoły, który podejmuje stosowne działania, w tym przedstawia rodzicom dostępną ofertę wsparcia.

§ 3.

1. Rekrutacja nauczycieli odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie – Karta Nauczyciela oraz obowiązku weryfikacji kandydata do zatrudnienia w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych oraz w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym.
2. Rekrutacja pracowników administracji i obsługi odbywa się na zasadach określonych w ustawie o pracownikach samorządowych i przepisach wykonawczych oraz obowiązku weryfikacji kandydata do zatrudnienia w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym.
3. Rekrutacja członków personelu placówki odbywa się zgodnie z procedurą kontroli pracowników przed dopuszczeniem do pracy z małoletnimi w zakresie spełniania przez nich warunków o niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej o obyczajności.

§ 4.

Pracownicy mają znać i stosować zasady bezpiecznych relacji z dzieckiem ustalone w szkole na podstawie obowiązujących przepisów prawa, statutu, regulaminu pracy i innych przepisów wewnętrznych. W szczególności:

1. Relacja z uczniami/dziećmi powinna być profesjonalna, komunikaty bądź działania wobec ucznia/dziecka powinny być odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i zrozumiałe dla ucznia;
2. Nie wolno w obecności uczniów niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym, przemocowym.

3. Kontakty z uczniami powinny być nacechowane szacunkiem, cierpliwością, życzliwością, dbałością o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne konkretnego ucznia i uczniów pozostałych.
4. Nie wolno stosować wobec ucznia zachowań nacechowanych przemocą fizyczną, chyba że jest to niezbędne w sytuacji, w której uczeń zagraża sobie lub innym (np. mocne przytrzymanie, uniemożliwiające dokonania zachowań destrukcyjnych).
5. Nie wolno stosować gróźb.
6. Należy dbać o poufność i ochronę informacji dotyczących ucznia.

§ 5.

W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek przekazania uzyskanej informacji do wychowawcy klasy, pedagoga, psychologa, dyrektora lub wicedyrektora.

§ 6.

1. Osoba wskazana w § 5 wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.
2. Pedagog lub psycholog lub inna wskazana przez dyrektora osoba powinna sporządzić syntetyczny opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami. W opisie powinny znaleźć się w szczególności takie informacje jak: kogo dotyczy sytuacja, badany problem, ustalenia, podjęte kroki, osoby zaangażowane.
3. Jeśli z analizy sytuacji wyniknie konieczność podejmowania dodatkowych działań, pedagog/psycholog w porozumieniu z wychowawcą dziecka przygotowuje plan pomocy dziecku.
4. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące podjętych działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji i zapewnienia możliwego wsparcia, jakie zaoferuje się dziecku.
5. W przypadku drobnych incydentów, gdy ryzyko powtarzalności sytuacji jest nieznaczne, dokonuje się stosownych wpisów w dokumentacji pedagoga szkolnego, psychologa, pedagoga specjalnego, wychowawcy, dyrektora lub innych nauczycieli związanych z daną sytuacją.

§ 7.

1. W przypadkach dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego nad dzieckiem, dyrektor powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog, psycholog, wychowawca oraz inni członkowie mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku.
2. Dyrektor oraz osoby przez niego upoważnione mogą złożyć do odpowiednich służb/instytucji zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, jeśli sytuacja wymaga natychmiastowych działań.
3. Dyrektor lub osoby przez niego upoważnione, na podstawie zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji dziecka/ucznia, mogą złożyć zawiadomienie do sądu opiekuńczego lub mogą wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”;
4. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, na podstawie opisu sporządzonego przez członków zespołu, uzyskanych informacji.
5. Plan pomocy dziecku jest konsultowany z rodzicami w celu włączenia ich do współpracy na rzecz zmiany w sytuacji dziecka.

6. W sytuacji, gdy potencjalnym sprawcą krzywdzenia dziecka jest rodzic, wyłącza się go z działań, spotkań i ustaleń, jeśli to miałoby narazić dziecko na dalsze krzywdzenie. W takiej sytuacji rozmowy i ustalenia prowadzi się z drugim rodzicem.
7. W sytuacji, gdy rodzic/rodzice są potencjalnymi sprawcami krzywdzenia dziecka i nie można wskazać opiekuna, który zagwarantuje dziecku bezpieczeństwo, nawiązuje się współpracę z odpowiednimi służbami/instytucjami, by zabezpieczyć dziecko.

§ 8.

1. W szkole, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia się ochronę wizerunku dziecka i najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi.
2. Pracownikom nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody opiekuna dziecka
3. W szkole nie wolno udostępniać przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka, bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

§ 9.

1. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju zapewniając dzieciom dostęp do internetu podczas planowych zajęć.
2. Na terenie szkoły dostęp dziecka do internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach komputerowych lub innych zajęciach z wykorzystaniem internetu.
3. Nauczyciel prowadzący zajęcia ma obowiązek okresowego informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu.
4. Szkoła zapewnia dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu na swojej stronie internetowej oraz poprzez informacje przekazywane poprzez e-dziennik.

§ 10.

1. W statucie są opracowane prawa i obowiązki uczniów, w tym zasady zachowania obowiązujące uczniów.
2. W ramach pracy wychowawczej zasady bezpiecznego zachowania omawia się kompleksowo na godzinach do dyspozycji wychowawcy, a także sytuacyjnie w miarę potrzeb.
3. Obowiązują wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami a w szczególności zachowania niedozwolone.

§ 11.

1. Osoby odpowiedzialne za szkolenie personelu w zakresie stosowania standardów to dyrektor/wicedyrektor szkoły.
2. Dyrektor szkoły w szczególności:
 - 1) przekazuje informacje prawne oraz nadzoruje przestrzeganie ustalonych standardów;
 - 2) monitoruje przepływ informacji o standardach obowiązujących w szkole do rodziców, uczniów, pracowników;
 - 3) organizuje w miarę potrzeb i możliwości szkolenia z ekspertami zewnętrznymi.
3. Dyrektor/wicedyrektor szkoły lub pedagog /psycholog w szczególności:
 - 1) omawia pragmatykę wdrażania standardów;
 - 2) szkoli personel;
 - 3) aktualizuje informacje o standardach na stronie szkoły.

4. Zasady przygotowania personelu do stosowania standardów:
 - 1) informacja o standardach obowiązujących w szkole oraz związanych z tym regulacjach prawnych – dostępna dla każdego pracownika szkoły na stronie szkoły, a także gabinecie pedagoga i psychologa szkolnego;
 - 2) przed rozpoczęciem roku szkolnego organizowane jest szkolenie dotyczące standardów obowiązujących w szkole;
 - 3) nowozatrudnieni pracownicy szkoleni w pierwszym tygodniu pracy;
 - 4) dokumentowanie działań może się odbywać w szczególności poprzez ogłoszenie do nauczycieli przez e-dziennik (wydruk), przygotowanie listy obecności ze szkoleń, w przypadku indywidualnego instruktazu – zapis w dzienniku pedagoga/psychologa szkolnego.

§ 12.

1. Standardy obowiązujące w szkole są dostępne na stronie [www szkoły](http://www.szkoły).
2. Uczniowie są informowani o standardach na godzinach wychowawczych w pierwszym miesiącu nauki.
3. Rodzice są informowani o standardach na pierwszym zebraniu z wychowawcą w danym roku szkolnym.

§ 13.

Dokumentacja dotycząca ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego przechowywana jest w gabinecie pedagoga, zabezpieczona przed dostępem osób nieupoważnionych.

§ 14.

Monitorowanie realizacji niniejszej polityki dokonuje się co najmniej raz w roku w formie ankiety skierowanej do pracowników i opiekunów uczniów.

IV. PROCEDURA KONTROLI PRACOWNIKÓW PRZED DOPUSZCZENIEM DO PRACY Z MAŁOLETNIAMI W ZAKRESIE SPEŁNIANIA PRZEZ NICH WARUNKÓW O NIEKARALNOŚCI ZA PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ I OBYCZAJNOŚCI.

1. Dyrektor Szkoły poznaje dane kandydata/kandydatki, które pozwolą jak najlepiej poznać jego/jej kwalifikacje, w tym stosunek do wartości podzielanych przez placówkę, takich jak ochrona praw dzieci i szacunek do ich godności. Szkoła musi zadbać, aby osoby przez nią zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie, stażyści, praktykanci oraz wolontariusze) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi oraz były dla nich bezpieczne. Aby sprawdzić powyższe, w tym stosunek osoby zatrudnianej do dzieci i podzielania wartości związanych z szacunkiem wobec nich oraz przestrzegania ich praw, placówka może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:
 - a) wykształcenia,
 - b) kwalifikacji zawodowych
 - c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki.

2. W każdym przypadku szkoła musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nią zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia. Placówka powinna zatem znać:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
3. Dyrektor Szkoły może prosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę. Szkoła nie może samodzielnie prowadzić tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych oraz Kodeksu Pracy.
4. Szkoła pobiera dane osobowe kandydata/kandydatki, w tym dane potrzebne do sprawdzenia jego/jej danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z opieką nad małoletnimi placówka jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl. By móc uzyskać informacje z rejestru z dostępem ograniczonym, konieczne jest uprzednie założenie profilu placówki. Aby sprawdzić osobę w Rejestrze organizacja potrzebuje następujące dane kandydata/kandydatki:
 - a. imię i nazwisko,
 - b. data urodzenia,
 - c. pesel,
 - d. nazwisko rodowe,
 - e. imię ojca,
 - f. imię matki.

Wydruk z Rejestru należy przechowywać w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

5. Dyrektor Szkoły pobiera od kandydata/kandydatki informację z Krajowego Rejestru Karnego. Gdy pozwalają na to przepisy prawa, placówka jest zobowiązana do domagania się od osoby zatrudnianej zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności. Dyrektor Szkoły prosi kandydata/kandydatkę o złożenie oświadczenia o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

6. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinna przedłożyć Dyrektorowi Szkoły również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
7. Dyrektor Szkoły pobiera od kandydata/kandydatki oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.
8. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
9. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Wzór oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci oraz oświadczenie o krajach zamieszkania. – załącznik nr 1

V. PROCEDURY PRZYJĘCIA WYCHOWANKA DO INTERNATU ZESPOŁU SZKÓŁ CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO W KOROLÓWCE -OSADZIE

1. Przyjęcia do internatu odbywają się zgodnie z Regulaminem Rekrutacji do Internatu Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce - Osadzie
2. W dniu przyjęcia do internatu uczeń stawia się wraz z rodzicem/opiekunem prawnym w celu zapoznania z zasadami, warunkami pobytu oraz regulaminem internatu, w szczególności z tymi punktami, które dotyczą codziennego funkcjonowania wychowanka w placówce.

VI. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM, A W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE ZACHOWAŃ NIEDOZWOLONYCH.

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.

6.1. Relacje personelu z dziećmi

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

6.2. Komunikacja z dziećmi

1. W komunikacji z dziećmi należy zachować cierpliwość i szacunek.
2. Należy słuchać uważnie dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
3. Nie wolno zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
4. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
5. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy poinformować je o tym i zawsze starać się brać pod uwagę oczekiwania dziecka.
6. Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, trzeba wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe.
7. Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych. Można też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
8. Nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
9. Należy zapewnić dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć nauczycielowi lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

6.3 Działania z dziećmi

1. Należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażować i traktować równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
2. Należy unikać faworyzowania dzieci.
3. Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
4. Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
5. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
6. Nie wolno przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
7. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jest się ich świadkiem należy reagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

6.4. Kontakt fizyczny z dziećmi

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Należy kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

1. Nie wolno bić, szturczać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
2. Nigdy nie należy dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzystoity lub niestosowny.
3. Zawsze trzeba być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań.
4. Nie wolno angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.

5. Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinno reagować się z wycuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli jest się świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze trzeba poinformować o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
7. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

6.5. Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
3. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, trzeba poinformować o tym dyrektora, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

6.6. Bezpieczeństwo online

1. Nie wolno nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie placówki.

Trzeba być świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także własnych działań w Internecie. Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których się korzysta. Jeśli profil pracownika jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w jego cyfrową aktywność.

VII. WYMOGI DOTYCZĄCE BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI A W SZCZEGÓLNOŚCI ZACHOWANIE NIEDOZWOLONE

1. Naczelną zasadą relacji między małoletnimi jest działanie z szacunkiem przy uwzględnieniu godności i potrzeb wszystkich małoletnich. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego małoletniego w jakiegokolwiek formie.
2. Uczniowie powinni powstrzymać się od używania przemocy, języka wulgarного, obraźliwego znęcania się nad innymi uczniami.
3. Uczniom nie wolno wzajemnie się zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać. Nie wolno krzyczeć na innych małoletnich.
4. Uczniowie powinni szanować prawo innych uczniów do prywatności.
5. Uczniom nie wolno zachowywać się wobec siebie w sposób niestosowny czyli nie używać wulgarnych słów, gestów i żartów obraźliwych uwag nawiązywać w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywać wobec innych uczniów przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
6. Uczniom nie wolno utrzymywać wizerunku innych uczniów (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni zgody i które mogą ich zawstydząć lub obrażać.
7. Uczniom nie wolno proponować kolegom alkoholu, wyrobów tytoniowych, nielegalnych substancji a także używać w/w środków w obecności innych uczniów.

VIII. SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ OSOBY TRZECIE (NP. WOLONTARIUSZE, PRACOWNICY ORGANIZACJI/ INSTYTUCJI ORAZ OSOBY, KTÓRE MAJĄ KONTAKT Z DZIECKIEM).

Podejrzewasz, że dziecko:

1. doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub / i zagrożenia jest jego uszczerbkiem na przyszłym życiu; przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie) a także m.in. pozbawienie wzroku , słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego innego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.
 - a) zadбай o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie
 - b) zawiadom policję – nr tel. 997 lub 112 (w rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane ci fakty w sprawie)
2. doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminowanie, ośmieszanie):
 - a) zadбай o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie
 - b) zakończ współpracę / rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko
3. jest pokrzywdzone innymi typami przestępstwa:
 - a) zadбай o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie
 - b) poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa
4. doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyki, niestosowne komentarze)
 - a) zadбай o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie
 - b) przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę

IX. SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ OSOBĘ NIELETNIĄ, CZYLI TAKĄ , KTÓRA NIE UKOŃCZYŁA 18 - TEGO ROKU ŻYCIA (NP. WOLONTARIUSZE, PRACOWNICY ORGANIZACJI/ INSTYTUCJI ORAZ OSOBY, KTÓRE MAJĄ KONTAKT Z DZIECKIEM).

Podjeżdżasz że dziecko:

1. doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
 - a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od strony podejrzanego o krzywdzenie
 - b) przeprowadzić rozmowę z rodzicami / opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc
 - c) równoległe powiadom najbliższy Sąd Rodzinny lub Policję wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa
1. doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
 - a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować je od osoby podejrzanego o krzywdzenie
 - b) przeprowadzić rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzonego i dziecka krzywdzącego oraz opracować działania naprawcze,
 - c) w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodzinną

X. SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ RODZICA LUB OPIEKUNA PRAWNEGO:

Podjeżdżasz, że dziecko:

1. doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie,
 - a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować go od rodzica / opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,
 - b) zawiadom policję – nr tel. 997 lub 112
2. doświadcza zaniedbania lub rodzic / opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej)
 - a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka,
 - b) porozmawiać z rodzicem / opiekunem,
 - c) powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i / lub materialnego
3. jest pokrzywdzone innym typem przestępstwa - poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę , wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
4. doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżania, dyskryminacji, ośmieszania) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyki, niestosowne komentarze),
 - a) zadbać o bezpieczeństwo dziecka,
 - b) przeprowadzić rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie,
 - c) powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego,
 - d) w przypadku braku współpracy rodzica / opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej. Równoległe złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodzinną,
 - e) wdrożenie Procedury Niebieskiej Karty.

XI. PROBLEM KRZYWDZENIA DZIECKA W RODZINIE ORAZ ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROCEDURY „NIEBIESKIEJ KARTY”.

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja WHO). Zawsze pierwszym obowiązkiem osoby, która dowiaduje się, że dziecko jest krzywdzone jest zatrzymanie krzywdzenia. Interwencja prawna w sytuacji krzywdzenia dziecka rozumiana jest jako powiadomienie odpowiednich instytucji: policji, prokuratury, sądu rodzinnego i nieletnich o przestępstwie lub zagrożeniu dobra dziecka, w celu podjęcia przez te instytucje działań w ramach swoich obowiązków służbowych. Działania te zapobiegają krzywdzeniu dziecka, spowodują wyciągnięcie odpowiedzialności w stosunku do sprawcy i wesprą dziecko i rodzinę w sytuacji kryzysu.

Rolę i zadania nauczycieli oraz szkolnych specjalistów w zakresie udzielania pomocy dziecku określa Ustawa o systemie oświaty, Ustawa Karta Nauczyciela, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, jak też Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Odpowiedzialność nauczycieli, wychowawców, innych pracowników pedagogicznych oraz pracowników nie będących nauczycielami za pomoc dzieciom krzywdzonym wynika również z innych przepisów prawa, m.in. Kodeksu postępowania karnego – art. 304, Kodeksu karnego – art.162, Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, art. 12, Kodeksu postępowania cywilnego – art. 572, Konwencji o Prawach Dziecka.

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „**Niebieskiej Karty**” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” dyrektor, nauczyciel-wychowawca lub pedagog szkolny – jako przedstawiciel oświaty – może wszcząć procedurę przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” i w ciągu 7 dni przekazać go przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadzić należy w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie wobec dziecka, jest któraś z tych osób, to działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności osoby mu najbliższej i pełnoletniej oraz – w miarę możliwości – w obecności psychologa. Formularz powinien być wypełniony podczas rozmowy z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie. Rozmowa taka może odbyć się w placówce oświatowej lub w miejscu pobytu tej osoby.

1. Cel procedury.

Celem niniejszej procedury jest wskazanie zasad postępowania nauczyciela i dyrektora placówki w przypadku stwierdzenia krzywdzenia dziecka.

2. Zakres procedury i ogólne zasady organizacji.

Procedura swym zakresem obejmuje wszystkich nauczycieli, pracowników zatrudnionych w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce-Osadzie

1. Nadzór nad prowadzeniem przypadku dziecka krzywdzonego sprawuje dyrektor szkoły lub osoba wyznaczona przez niego. Udzielając wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w pomoc.

2. Koordynatorem pomocy dziecku krzywdzonemu jest pedagog szkolny lub inna wyznaczona osoba przez dyrektora szkoły. W sytuacji prowadzenia dużej liczby przypadków lub ich złożoności i wielu działań, dyrektor może zadanie koordynacji kolejnych przypadków powierzyć innej osobie, przy czym nadal pozostają one w ogólnym rejestrze prowadzonym przez pedagoga.
3. Zasadą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu przez placówkę jest interdyscyplinarna współpraca zespołowa ograniczona do osób pracujących z dzieckiem.
4. Rejestr wszczętych procedur „Niebieska Karta” prowadzi sekretariat szkoły właściwy dla danego ucznia/wychowanka.
5. Dokumentację związaną ze wszczętymi procedurami „Niebieskiej Karty” prowadzi i przechowuje pedagog szkolny.

3. Tryb postępowania

Wszczęcie procedury:

1. Każdy pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa u ucznia symptomy krzywdzenia, jest zobowiązany zareagować – jeśli to konieczne, udzielić pierwszej pomocy oraz przekazać informację o zaobserwowanym zdarzeniu pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy przekazując pisemną notatkę zawierającą istotne informacje dotyczące: wyglądu, stanu, dolegliwości oraz zachowania dziecka, cytaty jego wypowiedzi oraz podjęte działania.
2. W przypadku podejrzenia przemocy domowej wobec dziecka, szkoła wszczyna procedurę „Niebieskich Kart” uruchamiając tym samym interwencję w środowisku ucznia. Druk „Niebieskiej Karty” wypełnia pracownik pedagogiczny szkoły, do którego zgłoszono fakt przemocy. Wypełniony druk przekazuje się w terminie do 7 dni do przewodniczącego Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przemocy w Rodzinie. Część „B” druku przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, albo osobie, która zgłosiła fakt przemocy w rodzinie.
3. Podstawą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu jest podmiotowy kontakt (w tym nie zmuszanie go do potwierdzenia naszych podejrzeń) oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa, najlepiej we współpracy z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym lub, jeśli nie jest to możliwe – poprzez interwencję prawną oraz działania instytucjonalne.
4. W sytuacji poważnego zagrożenia bezpieczeństwa dziecka należy **NATYCHMIAST** przesłać zawiadomienie o sytuacji dziecka do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny Nieletnich lub zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury rejonowej – faxem, a następnie listem poleconym. Jeśli zachodzi bezpośrednie zagrożenie życia dziecka i nie ma czasu na powiadomienie sądu, należy **NATYCHMIAST** skontaktować się z policją. Jeśli powrót do domu nie będzie dla dziecka bezpieczny, zostanie zawieszony do placówki opiekuńczej lub interwencyjnej wskazanej przez właściwe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
5. Podejmowane działania powinny opierać się na diagnozie dziecka i jego sytuacji opartej na informacjach od pracujących z nim nauczycieli, personelu niepedagogicznego, ewentualnie na innych dostępnych danych, np. pochodzących od specjalistów poradni, z zespołu interdyscyplinarnego (wywiadu z rodzicami), z zespołu ds. organizacji pomocy psychologicznej – pedagogicznej i powinny być monitorowane oraz prowadzone do czasu uzyskania poprawy sytuacji dziecka.

4. Zadania pracowników placówki

Dyrektor placówki:

1. W porozumieniu z pedagogiem szkolnym występuje oficjalnie do Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przemocy w Rodzinie lub sądu rodzinnego, prokuratury, ośrodka pomocy społecznej z zawiadomieniem o zagrożeniu dziecka krzywdzeniem, zawiera porozumienia z innymi instytucjami i placówkami w sprawie współpracy interdyscyplinarnej.
2. Zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym, ułatwiając im np. możliwość konsultacji trudnych przypadków ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec dziecka.
3. Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną.
4. Jako funkcjonariusz publiczny, w przypadku niedopełnienia obowiązków w zakresie m.in. pomocy dziecku krzywdzonemu, ponosi odpowiedzialność karną (art. 231 K.k.).

Pedagog/psycholog szkolny:

W sytuacji podejrzenia przemocy wobec dziecka:

1. Udziela bezpośredniej pomocy dziecku jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie (np. w sytuacji obrażeń na ciele organizuje pomoc medyczną wzywając karetkę pogotowia lub jeśli stan zdrowia dziecka nie kwalifikuje się do jej wezwania, wysyła faxem wniosek do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny i Nieletnich z prośbą o wydanie zgody na poddanie dziecka badaniu lekarskiemu bez wiedzy i zgody rodziców i ewentualnie (także jeśli uzyskanie zgody nie jest możliwe natychmiast) – odprowadza dziecko do lekarza pediatry prosząc o dokonanie opisu stanu dziecka (zaświadczenie może być dowodem w sprawie o krzywdzenie).
2. Zbiera informacje o dziecku w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji, w szczególności o tzw. czynnikach ryzyka, ponadto dane świadczące o przemocy lub wykluczające ją, kto jest sprawcą krzywdzenia i w jakiej relacji pozostaje z dzieckiem, jak często i od jak dawna dziecko jest krzywdzone, informacje o zachowaniach pozostałych członków rodziny wobec dziecka, relacjach jakie ma dziecko z osobą rodzica niekrzywdzącego, o osobach wspierających je, informacje o innych czynnikach towarzyszących przemocy – np. uzależnieniu od alkoholu rodziców
3. Przeprowadza we współpracy z wychowawcą oraz innymi osobami zaangażowanymi w pomoc dziecku, ocenę zagrożenia dziecka przemocą.
4. Zbiera materiały związane z sytuacją dziecka, opisy jego zachowań, wyglądu.
5. Zabezpiecza dowody, przy czym ocena ich wiarygodności nie należy do jego zadań.
6. Współpracuje z wychowawcą stale obserwującym dziecko.
7. Pomaga organizować pomoc materialną uczniom zagrożonym zaniedbaniem, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
8. Współpracuje z dyrektorem i wicedyrektorem w podejmowaniu interwencji:
 - a. informuje dyrektora szkoły o każdym przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie, w szczególności gdy współwystępują problemy zdrowotne i higieniczne;
 - b. uruchamia procedurę „Niebieskiej Karty” poprzez wypełnienie odpowiednich formularzy dokumentacji, który następnie przekazywany jest przewodniczącemu gminnego zespołu interdyscyplinarnego;
 - c. uczestniczy w pracach gminnego interdyscyplinarnego zespołu roboczego.

9. Koordynuje na terenie szkoły pracę z przypadkiem, monitoruje sytuację dziecka poprzez kontakt z wychowawcą, nauczycielami, także pracownikami niepedagogicznymi – dbając jednocześnie o zapewnienie poufności i nie włączanie osób nie związanych z pracą nad konkretnym przypadkiem.
10. Współpracuje z: pracownikami poradni specjalistycznych, do których kierowane jest dziecko lub jego rodzina, ze specjalistami z zespołu interdyscyplinarnego.
11. Informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz dziecka.

Wychowawca

W sytuacji gdy podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone:

1. Kontaktuje się z psychologiem/pedagogiem przekazując mu informacje o swoich obserwacjach.
2. Swoje spostrzeżenia zapisuje i włącza do indywidualnej dokumentacji ucznia, dziennika wychowawczego lub kart obserwacji.
3. Współpracuje z psychologiem/pedagogiem ustalając plan pomocy dziecku.
4. Systematycznie monitoruje sytuację dziecka obserwując ewentualne zmiany jego zachowania, zamieszczając opisy w indywidualnej dokumentacji ucznia.
5. Udziela dziecku wsparcia na wszystkich etapach pomocy.

Pielęgniarka szkolna (w sytuacji gdy jest zatrudniona w szkole)

W sytuacji gdy podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone:

1. Udziela bezpośredniej pomocy dziecku jeśli zagrożone jest jego zdrowie lub życie oraz organizuje pomoc medyczną.
2. Jeśli zauważy na ciele dziecka siniaki, wybroczyny lub inne objawy przemocy fizycznej, opisuje je w karcie zdrowia dziecka (w jego dokumentacji badań i czynności uzupełniających): rozmiar, rozmieszczenie, kolor, wielkość itp. Nie wpisuje swoich wniosków z badania dziecka. Tak sporządzony opis jest dowodem w sądzie. Oryginał dokumentacji dziecka jest udostępniany jedynie na wniosek sądu.
3. Wpisuje w karcie także nazwisko osoby, która przyprowadziła dziecko wówczas, gdy dziecko z obrażeniami zostało zgłoszone przez innego pracownika szkoły.
4. Kontaktuje się z psychologiem/pedagogiem lub wychowawcą dziecka zgłaszając informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach.
5. Może kontaktować się z rodzicami dziecka w przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych (m.in. wszawicy, próchnicy). Jeśli rodzice nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy sytuacji dziecka, sporządza notatkę służbową z opisem stanu dziecka i podjętych przez siebie działań oraz reakcji rodziców. Notatkę przekazuje pedagogowi/ psychologowi szkolnemu.

Nauczyciel, wychowawca, pracownik pedagogiczny, pracownik biblioteki, osoby prowadzące zajęcia dodatkowe

W sytuacji gdy podejrzewają, że dziecko jest krzywdzone:

1. Kontaktują się z jego wychowawcą klasy/grupy i psychologiem/pedagogiem, przekazując im pisemne informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy – zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego.
2. Biorą udział w monitorowaniu sytuacji dziecka oraz jeśli istnieje taka potrzeba, w opracowaniu wspólnie z psychologiem, pedagogiem szkolnym i wychowawcą planu pomocy dziecku.

Pracownicy obsługi i administracji

W sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka:

1. Kontaktują się z jego wychowawcą klasy/grupy i psychologiem/pedagogiem, przekazując im informacje o swoich podejrzeniach i obserwacjach. Jeśli kontakt danego dnia nie jest możliwy – zapisują wiernie stwierdzone fakty w formie notatki służbowej i przekazują niezwłocznie dnia następnego.
2. Każdy z pracowników placówki powinien dołożyć wszelkich starań by zachować wrażliwość na potrzeby dziecka, a udzielając mu wsparcia i ochrony przed przemocą nie utrzymywać jego sprawy w tajemnicy (lecz poinformować je, że w związku z powagą sprawy, włączy do pomocy inne zaufane osoby)

5. W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka:

1. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego pedagog/ psycholog szkolny powiadamia policję, wydział rodzinny i nieletnich sądu rejonowego lub prokuraturę rejonową o popełnieniu przestępstwa. Równolegle powiadamia pracownika socjalnego w rejonie.
2. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

6. Procedury postępowania w sytuacji, gdy:

A. Diagnoza wykazała bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia dziecka:

1. Pedagog szkolny/wychowawca klasy/grupy powiadamia, w porozumieniu z dyrektorem szkoły, Specjalistę do Spraw Nieletnich Komisariatu Rejonowego Policji lub/oraz właściwy Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego. Uruchomiona zostaje natychmiastowa interwencja na podstawie przewidzianych w tego rodzaju sytuacjach, procedurach dla policji i sądu rodzinnego umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczych lub placówkach służby zdrowia. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
2. Pisemnie powiadamia Prokuraturę Rejonową o popełnieniu przestępstwa. Prokuratura, uznając zarzut naruszenia przepisów prawa karnego i prawa o wykroczeniach chroniących dobro dziecka, powinna w myśl art. 23 k.p.k. złożyć zawiadomienie do Sądu Rodzinnego.
3. Powiadamia pracownika socjalnego w rejonie, miejscu zamieszkania dziecka

B. Dziecko może pozostać w domu rodzinnym:

Problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji wobec rodziny i izolowania od niej dziecka. Możliwa jest współpraca z rodzicami na rzecz poprawy sytuacji.

1. Pedagog szkolny i wychowawca, nauczyciel oceniają szansę współpracy przynajmniej z jednym z rodziców
2. Rozmowa pedagoga szkolnego z rodzicem (rodzicami dziecka)
3. Pedagog szkolny zawiera kontrakt z rodzicami o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny. Informuje o swoim dalszym ewentualnym postępowaniu w razie niedotrzymania warunków umowy
4. Podejmuje i koordynuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku: wzmocnienia dziecka: zapewnienie mu odpowiednio do potrzeb i w uzgodnieniu z rodzicami, konsultacji psychologiczno - pedagogicznych, ewentualnie psychiatrycznych w opiekującej się szkołą poradnią psychologiczno – pedagogiczną skierowanie do instytucji udzielających różnych form pomocy: terapia indywidualna, grupowa, zajęcia świetlicowe, warsztaty - w uzgodnieniu z rodzicami i adekwatnie do potrzeb wspierania rodziny skierowanie, adekwatnie do potrzeb, do instytucji oferujących: poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, warsztaty umiejętności wychowawczych

7. Procedury postępowania w sytuacji, gdy:

Pojawiają się przesłanki mogące świadczyć o wykorzystywaniu seksualnym dziecka w rodzinie

A. Problem zgłasza matka/ojciec dziecka

1. Pedagog szkolny informuje matkę/ojca o przewidzianych procedurach i konsekwencjach prawnych dla sprawcy.
2. Przekazuje adres i telefon odpowiedniej placówki zajmującej się problemem wykorzystywania seksualnego dzieci. Ewentualnie pośredniczy w uzgodnieniu terminu pierwszego spotkania.
3. Powiadamia (w porozumieniu z dyrektorem szkoły) Specjalistę do Spraw Nieletnich Komisariatu Rejonowego Policji i/lub Sąd Rejonowy - Wydział Rodzinny i Nieletnich o nieprawidłowej sytuacji dziecka. Organy te uruchamiają własne procedury
4. Podejmuje i koordynuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku:
5. wzmocnienia dziecka: kieruje na zajęcia umożliwiające rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, umiejętności społecznych oraz inne, adekwatne do potrzeb dziecka szczególnie wspomaga dziecko w sytuacjach szkolnych wspierania rodziny kieruje na warsztaty umiejętności wychowawczych, bądź na inne formy pomocy, adekwatnie do potrzeb tej rodziny.
6. Monitoruje sytuację dziecka i rodziny.

B. Informacje pochodzą z innych źródeł

1. Wychowawca razem z pedagogiem szkolnym dokonują analizy posiadanych informacji, w tym czynników ryzyka krzywdzenia dziecka występujących w konkretnej rodzinie.
2. Określają stopień zagrożenia jego bezpieczeństwa.
3. Oceniają szansę współpracy przynajmniej z jednym z rodziców.
4. Pedagog szkolny przeprowadza konsultacje : z pracownikiem socjalnym w celu uzyskania danych o sytuacji rodzinnej z wywiadu środowiskowego. W przypadku braku danych prosi o przeprowadzenie takiego wywiadu i pilne przekazanie uzyskanych informacji z dzielnicowym Rejonowego Komisariatu Policji w celu uzyskania informacji

o ewentualnych interwencjach z kuratorem sądowym (jeżeli jest) w celu uzyskania informacji o sprawowanym nadzorze.

5. Wychowawca z pedagogiem szkolnym ustalają, który z nich przeprowadzi rozmowę z dzieckiem.

6. Rozmowa z dzieckiem.

7. Rozmowa z rodzicem niekrzywdzącym dziecko.

W zależności od ustaleń:

1. Dalsze monitorowanie zachowania dziecka, zdobywanie dodatkowych informacji.

2. Postępowanie jak w przypadku zgłoszenia problemu przez matkę/ojca.

8. Procedury postępowania w sytuacji, gdy:

Pojawiają się przesłanki mogące świadczyć o krzywdzeniu dziecka w rodzinie przez zaniedbywanie.

1. Wychowawca razem z pedagogiem szkolnym dokonują analizy posiadanych informacji dotyczących problemu zaniedbywania dziecka.

2. Określają stopień zagrożenia jego bezpieczeństwa.

3. Oceniają szansę współpracy przynajmniej z jednym z rodziców.

4. Pedagog szkolny konsultuje się z pracownikiem socjalnym MOPS, GOPS w celu uzyskania danych o sytuacji rodzinnej z wywiadu środowiskowego. W przypadku braku danych prosi o przeprowadzenie takiego wywiadu i monitoruje pozyskanie informacji

5. Nawiązuje kontakt z rodzicami dziecka, informuje o konsekwencjach prawnych zaniedbywania.

W dalszej procedurze postępowania mogą pojawić się dwa warianty:

A. Rodzice nawiązują współpracę

B. Rodzice nie nawiązują współpracy

Rodzice nawiązują współpracę

1. Pedagog szkolny zawiera kontrakt z rodzicami o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny. Informuje o swoim dalszym ewentualnym postępowaniu w razie niedotrzymania warunków umowy

2. Podejmuje i koordynuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku wzmocnienia dziecka. Zapewnienie mu w porozumieniu z rodzicami i w zależności od potrzeb, posiłku, niezbędnych podręczników, pomocy szkolnych, odzieży, stypendium szkolnego, zapewnienie pomocy w nauce, wspierania rodziny, kieruje rodziców do instytucji oferujących poradnictwo i warsztaty w zakresie metod poszukiwania pracy bądź inne formy pomocy adekwatnie do potrzeb kieruje ich do instytucji oferujących pomoc materialną. Pomaga w załatwianiu formalności związanych z jej uzyskaniem.

Rodzice nie nawiązują współpracy

1. Pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia o sytuacji dziecka Specjalistę do Spraw Nieletnich Powiatowej Komendy Policji oraz właściwy Wydział Rodzinny i Nieletnich Sądu Rejonowego (zgodnie z miejscem zamieszkania dziecka). Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

2. Powiadomienie o sytuacji dziecka pracownika socjalnego MOPS, GOPS w rejonie

9. Odpowiedzialność prawna:

Odpowiedzialność nauczycieli, wychowawców, innych pracowników pedagogicznych oraz pracowników nie będących nauczycielami za pomoc dzieciom krzywdzonym wynika również z innych przepisów prawa - m.in. Kodeksu postępowania karnego – art. 304, Kodeksu karnego – art.162, Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, art. 12, Kodeksu postępowania cywilnego – art. 572, Konwencji o Prawach Dziecka.

10. Współpraca szkoły z Policją

1. W ramach długofalowej pracy profilaktyczno - wychowawczej zespół i Policja utrzymują stałą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
2. Koordynatorami współpracy z Policją są dyrektor i wyznaczony przez niego nauczyciel - koordynator do spraw bezpieczeństwa.
3. Z zespołem współpracuje także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się zespół.

11. W ramach współpracy Policji ze szkołą organizuje się:

1. Spotkania nauczycieli, dyrektora z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii o tematyce dotyczącej zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym.
2. Spotkania tematyczne uczniów szkoły z Policją m. in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń.
3. Informowanie Policji o zdarzeniach noszących znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia dzieci i uczniów oraz przejawach demoralizacji na terenie zespołu.
4. Udzielanie przez Policję pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów wychowawczych, które zaistniały na terenie zespołu lub poza nim.

Wzór NIEBIESKIEJ KARTY – część A : załącznik nr 2

Wzór NIEBIESKIEJ KARTY – część A : załącznik nr 3

XII. PROCEDURA SKŁADANIA ZAWIADOMIEŃ O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ MAŁOLETNIEGO ORAZ ZAWIADAMIANIA SĄDU OPIEKUŃCZEGO.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18. roku życia, jest ofiarą przemocy w rodzinie, należy podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel powinien sporządzić notatkę służbową i przekazać uzyskane informacje wychowawcy klasy/ pedagogowi szkolnemu/ pedagogowi specjalnemu/ psychologowi szkolnemu/ dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog szkolny powinien przeprowadzić rozmowę z uczniem w celu potwierdzenia faktu krzywdzenia, poinformować go o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć, i upewnić się, że dziecko będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczne na czas prowadzonych działań. Następnie pedagog/psycholog wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych, przeprowadza z nimi rozmowę (wywiad), informuje o zamiarze podjęcia określonych działań i przed-stawia propozycję ustalenia planu bezpieczeństwa.
3. Pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog szkolny powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan bezpieczeństwa (pomocy dziecku), który uwzględniałby przede wszystkim sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia, jakie szkoła może zaoferować dziecku, a także informację o specjalistycznych palcówkach pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
4. Pedagog szkolny/pedagog specjalny/psycholog szkolny ustala/omawia/mediuje z rodzicami/opiekunami prawnymi plan bezpieczeństwa (pomocy dziecku) poprzez określenie sposobu powstrzymania przemocy ze strony dorosłych wobec dziecka i zobowiązanie do skonsultowania sprawy przemocy z psychologiem. Ponadto ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka.
5. Dyrektor informuje o konsekwencjach prawnych przemocy wobec dziecka i obowiązkach szkoły zgłaszania do prokuratury oraz do sądu rodzinnego i nieletnich przemocy wobec małoletniego.
6. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rodzinnego i nieletnich.
7. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

XIII. ZASADY OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH DZIECI W ZESPOLE SZKÓŁ CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO IM. IRENY KOSMOWSKIEJ W KOROLÓWCE - OSADZIE.

Nasze wartości

1. W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.
2. Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Wykorzystujemy zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
3. Dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie zarejestrowany i w jaki sposób zostanie przez nas użyty.
4. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku.

Dbamy o bezpieczeństwo wizerunków dzieci poprzez:

1. Pytanie o pisemną zgodę rodziców/opiekunów prawnych oraz o zgodę dzieci przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania.
2. Udzielenie wyjaśnień, do czego wykorzystamy zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będziemy przechowywać te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć lub nagrań online.
3. Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka używamy tylko imienia.
4. Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka (np. w przypadku zbiorów indywidualnych organizowanych przez naszą placówkę).
5. Zmniejszenie ryzyka kopiowania i nieostrożnego wykorzystania zdjęć/nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasad:
 - wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/naganiu muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
 - zdjęcia/nagrania dzieci powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać dzieci w grupie, a nie pojedyncze osoby.
6. Rezygnację z publikacji zdjęć dzieci, nad którymi nie sprawujemy już opieki, jeśli one lub ich rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po odejściu z placówki.
7. Przyjęcie zasady, że wszystkie podejrzenia i problemy dotyczące niewłaściwego rozpowszechniania wizerunków dzieci należy rejestrować i zgłaszać dyrekcji, podobnie jak inne niepokojące sygnały dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

Rejestrowanie wizerunków dzieci do użytku

W sytuacjach, w których nasza placówka rejestruje wizerunki dzieci do własnego użytku, deklarujemy, że:

1. Dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zawsze będą poinformowani o tym, że dane wydarzenie będzie rejestrowane.
 2. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na rejestrację wydarzenia zostanie przyjęta przez nas na piśmie.
 3. Jeśli rejestracja wydarzenia zostanie zlecona osobie zewnętrznej (wynajętemu fotografowi lub kamerzyście) zadbamy o bezpieczeństwo dzieci poprzez:
 - a) zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do przestrzegania niniejszych wytycznych,
 - b) zobowiązanie osoby/firmy rejestrującej wydarzenie do noszenia identyfikatora w czasie trwania wydarzenia,
 - c) niedopuszczenie do sytuacji, w której osoba/firma rejestrująca będzie przebywała z dziećmi bez nadzoru pracownika naszej placówki,
 - d) poinformowanie rodziców/opiekunów prawnych oraz dzieci, że osoba/firma rejestrująca wydarzenie będzie obecna podczas wydarzenia i upewnienie się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
- Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.

Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media

1. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez nas wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji. W takiej sytuacji upewnimy się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci. Oczekujemy informacji o:

- a) imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę,
- b) uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał,
- c) podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.

2. Personelowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka oraz bez zgody dyrekcji.

3. Personel placówki nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

4. W celu realizacji materiału medialnego dyrekcja może podjąć decyzję o udostępnieniu wybranych pomieszczeń placówki dla potrzeb nagrania. Dyrekcja podejmując taką decyzję poleca przygotowanie pomieszczenia w taki sposób, aby uniemożliwić rejestrowanie przebywających na terenie placówki dzieci.

Zasady w przypadku niewyrażenia zgody na rejestrowanie wizerunku dziecka

Jeśli dzieci, rodzice lub opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku dziecka, będziemy respektować ich decyzję. Z wyprzedzeniem ustalimy z rodzicami/opiekunami prawnymi i dziećmi, w jaki sposób osoba rejestrująca wydarzenie będzie mogła zidentyfikować dziecko, aby nie utrwaląc jego wizerunku na zdjęciach indywidualnych i grupowych. Rozwiązanie, jakie przyjmiemy, nie będzie wykluczające dla dziecka, którego wizerunek nie powinien być rejestrowany.

Przechowywanie zdjęć i nagrań

Przechowujemy materiały zawierające wizerunek dzieci w sposób zgodny z prawem i bezpieczny dla dzieci:

1. Nośniki analogowe zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w zamkniętej na klucz szafce, a nośniki elektroniczne zawierające zdjęcia i nagrania są przechowywane w folderze chronionym z dostępem ograniczonym do osób uprawnionych przez placówkę. Nośniki będą przechowywane przez okres wymagany przepisami prawa o archiwizacji i/lub okres ustalony przez placówkę w polityce ochrony danych osobowych.

2. Nie przechowujemy materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).

3. Nie wyrażamy zgody na używanie przez pracowników osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków dzieci.

4. Jedynym sprzętem, którego używamy jako instytucja, są urządzenia rejestrujące należące do placówki.

Załącznik nr 4: Wzór zgody na wykorzystanie wizerunku dziecka

XIV. ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU I MEDIÓW ELEKTRONICZNYCH. OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI.

1. Osoba odpowiedzialna za internet zapewnia, aby sieć internetowa placówki była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
2. oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego członka personelu w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
3. Wyznaczony członek personelu organizacji przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony członek personelu stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
4. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, nauczyciel/wychowawca przekazuje informacje bezpośrednio przełożonemu. Wychowawca/nauczyciel aranżują dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.
5. Pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w punktach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w internecie.
6. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje odpowiednie działania.

XV. ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIE PRACOWNIKA SZKOŁY WOBEC UCZNIA (WYZWISKA, SZARPANIE, UDERZANIE, ZNISZCZENIE LUB ZABRANIE MIENIA UCZNIA-Z WYJĄTKIEM PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH).

1. Uczeń, rodzic lub pracownik szkoły informuje o zdarzeniu wychowawcę i dyrektora szkoły.
2. Wychowawca sporządza notatkę ze zdarzenia i zgłasza zdarzenie dyrektorowi.
3. Dyrektor szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
4. W przypadku potwierdzenia się zarzutów dyrektor wdraża postępowanie dyscyplinarne wobec pracownika-powiadamy odpowiednie organy.

XVI. ZASADA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH, BRONI I INNYCH NIEBEZPIECZNYCH SUBSTANCJI LUB ZYSKANIA INFORMACJI O ZAGROŻENIU ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM, ATAKIEM BOMBOWYM.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły uniemożliwia dostęp osobom postronnym, uczniom do tych środków oraz powiadamia dyrektora.

2. Dyrektor przeprowadza ewakuację i powiadamia odpowiednie służby (straż pożarną, policję).
3. W przypadku nieobecności dyrektora szkoły, wicedyrektor lub upoważniony nauczyciel wdraża procedurę leżącą w gestii dyrektora.
4. Dyrektor powiadamia o zdarzeniu organ prowadzący i organ nadzoru pedagogicznego.

XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI POSIADANIA PRZEZ UCZNIA PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH NA TERENIE SZKOŁY(NIEBEZPIECZNE PRZEDMIOTY, MATERIAŁY WYBUCHOWE).

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły w miarę możliwości odizoluje ucznia od innych uczniów.
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły nakłania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu.
3. Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia o zdarzeniu pedagoga szkolnego oraz dyrektora.
4. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia nauczyciel lub pracownik szkoły natychmiast informuje dyrektora, który zawiadamia policję.
5. Wychowawca powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu.
6. Nauczyciel lub pracownik szkoły sporządza notatkę ze zdarzenia i przekazuje wychowawcy i pedagogowi szkolnemu.

XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI AGRESYWNEGO ZACHOWANIA ZE STRONY UCZNIA W STOSUNKU DO INNEGO UCZNIA.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły natychmiastowo, zdecydowanie i stanowczo, rozdziela strony konfliktu.
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły nie dopuszcza do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
3. Nauczyciel lub pracownik szkoły dokonuje oceny zagrożenia i podejmuje decyzję o interwencji.
4. Nauczyciel lub pracownik szkoły informuje o zdarzeniu dyrektora, wychowawcę i pedagoga.
5. Wychowawca powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy i ofiary.
6. Wychowawca podejmuje próbę mediacji między stronami konfliktu, w sytuacji wyjątkowo trudnych rolę mediatora przyjmuje pedagog.
7. Nauczyciel lub pracownik szkoły sporządza notatkę ze zdarzenia i przekazuje wychowawcy i pedagogowi szkolnemu.
8. Dyrektor szkoły w przypadku poważnego wykroczenia wzywa policję.

XIX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZACHOWANIA UNIEMOŻLIWIAJĄCEGO PROWADZENIE LEKCJI (WULGARNE ZACHOWANIE W STOSUNKU DO RÓWIEŚNIKÓW, NAUCZYCIELA, GŁOŚNE ROZMOWY, SPACER PO KLASIE, BRAK REAKCJI NA POLECENIA NAUCZYCIEL).

1. Nauczyciel upomina słownie ucznia.
2. Nauczyciel podejmuje próbę uspokojenia sytuacji w klasie

3. Nauczyciel wpisuje informacje o zachowaniu ucznia do dziennika i powiadamia wychowawcę klasy.
4. W przypadku powtórzenia się zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji wychowawca powiadamia pedagoga, dyrektora szkoły, rodziców lub opiekunów prawnych o zdarzeniu.

XX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NARUSZANIA NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA LUB PRACOWNIKA SZKOŁY PRZEZ UCZNIA.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia o zdarzeniu wychowawcę, pedagoga i dyrektora szkoły.
2. Nauczyciel pracownik szkoły sporządza notatkę ze zdarzenia i przekazuje wychowawcy oraz pedagogowi szkolnemu.
3. Wychowawca powiadamia rodziców, prawnych opiekunów o zdarzeniu.
4. Wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły po konsultacjach podejmują działania wynikające z przepisów prawa.
5. Wychowawca o podjętych działaniach powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów.

XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI STWIERDZENIA DEWASTACJI MIENIA SZKOLNEGO LUB CUDZEJ WŁASNOŚCI.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły powstrzymuje sprawców dewastacji i powiadamia o zdarzeniu wychowawcę i dyrektora szkoły.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawców nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły.
3. Nauczyciel, pracownik szkoły sporządza notatkę ze zdarzenia i przekazuje ją wychowawcy, pedagogowi, dyrektorowi
4. Dyrektor, pedagog, wychowawca przeprowadza rozmowy ze świadkami zdarzenia, podejmują czynności mające na celu ustalenie sprawców.
5. W przypadku ustalenia sprawców wychowawca powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu.
6. Wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły, po konsultacji podejmują działania wynikające ze Statutu Szkoły.
7. Dyrektor, wychowawca klasy podejmuje działania związane z naprawą szkody - zgodnie ze Statutem Szkoły.

XXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI PODEJRZENIA ŻE UCZEŃ ZNAJDUJE SIĘ POD WPŁYWEM ALKOHOLU NARKOTYKÓW DOPALACZY LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga, dyrektora.
2. Nauczyciel pracownik szkoły odizolowuje ucznia od reszty klasy, nie pozostawiając go samego bez opieki.
3. Wychowawca wzywa rodziców (prawnych opiekunów).

4. Dyrektor, wychowawca, nauczyciel wzywa lekarza, który podejmuje decyzję o skierowaniu ucznia do domu lub placówki służby zdrowia bądź przekazuje ucznia do dyspozycji policji.
5. Nauczyciel lub pracownik szkoły sporządza notatkę ze zdarzenia i przekazuje wychowawcy, pedagogowi szkolnemu.
6. Dyrektor, wychowawca, pedagog przeprowadza w najbliższym możliwym czasie rozmowy z rodzicami (prawnymi opiekunami) w obecności ucznia, wychowawcy i pedagoga szkolnego. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego zachowania i podjęcia ewentualnych działań terapeutycznych.
7. Wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły, po konsultacjach podejmują działania wynikające ze Statutu Szkoły.
8. W przypadku ucznia pełnoletniego dyrektor obligatoryjnie powiadamia policję.

XXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNALEZIENIA SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCYCH WYGLĄDEM NARKOTYK LUB INNE SUBSTANCJE PSYCHOTROPOWE.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły (w obecności drugiego pracownika szkoły) uniemożliwia dostęp osobom postronnym/uczniom do znalezionych substancji, zabezpiecza znalezione substancje.
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły, osoba wyznaczona przez niego zawiadamia policję.
4. Dyrektor w obecności drugiego pracownika szkoły przekazuje znalezione substancje policji wraz z uzyskanymi informacjami.

XXIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA UCZNIA O POSIADANIE SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCYCH NARKOTYK LUB INNE SUBSTANCJE PSYCHOTROPOWE

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły odizolowuje ucznia od reszty klasy, grupy rówieśników.
2. Nauczyciel lub pracownik szkoły w obecności innej osoby (innego nauczyciela, wychowawcy, pedagoga, dyrektora) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję.
3. W przypadku odmowy przekazania substancji dyrektor wzywa policję i informuje o tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów). Policja przeszukuje ucznia oraz zabezpiecza substancje.
4. Nauczycielowi lub pracownikowi szkoły nie wolno samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia - jest to czynność zastrzeżona dla policji.
5. W przypadku oddania nauczycielowi przez ucznia podejrzanej substancji, dyrektor przekazuje ją niezwłocznie policji.
6. Wychowawca informuje rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu.
7. Nauczyciel lub pracownik szkoły sporządza notatkę ze zdarzenia i przekazuje wychowawcy i pedagogowi.
8. Dyrektor przeprowadza w najbliższym możliwym czasie rozmowy z rodzicami (prawnymi opiekunami) w obecności ucznia i pedagoga szkolnego. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego zachowania i podjęcia ewentualnych działań terapeutycznych.
9. Wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły, po konsultacji, podejmują działania wynikające ze Statutu Szkoły.

XXV. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NAGŁEGO ZACHOROWANIA LUB ZŁEGO SAMOPOCZUCIA UCZNIA.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły w przypadku zgłoszenia przez ucznia lub zaobserwowania niepokojących objawów chorobowych bądź złego samopoczucia wyznacza osobę dorosłą, pod którego opieką chory pozostaje i niezwłocznie informuje rodzic o zaistniałej sytuacji.
2. Pracownik szkoły udziela stosownej pomocy przedlekarskiej i w przypadku utrzymującego się złego samopoczucia informuje telefonicznie rodziców lub opiekunów prawnych o dolegliwościach dziecka.
3. Uczeń niepełnoletni z dolegliwościami, objawami chorobowymi może opuścić teren szkoły wyłącznie pod opieką rodzica lub opiekuna prawnego.
4. W przypadku braku kontaktu z rodzicami, opiekunami prawnymi nauczyciel lub pracownik administracyjny wzywa pogotowie ratunkowe.

XXVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM W SZKOLE

Choroba przewlekła jest to zaburzenie, które wyróżnia długotrwały przebieg, pozostawiający po sobie niepełnosprawność bądź dysfunkcję, albo też wymagające specjalistycznego nadzoru, opieki czy rehabilitacji.

Obowiązki i sposoby pomocy przewlekle choremu dziecku

Rodzic:

1. W przypadku ucznia rozpoczynającego naukę w szkole rodzic najpóźniej do 15 września powinien dostarczyć wychowawcy informacje o stanie zdrowia dziecka przewlekle chorego, objawach choroby, zagrożeniach zdrowotnych, przyjmowanych lekach i ich wpływie na organizm.
2. Jeśli choroba zostanie zdiagnozowana podczas uczęszczania do szkoły rodzic powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę.
3. Rodzic jest zobowiązany do stałej współpracy z wychowawcą dziecka chorego.

Wychowawca klasy:

1. W sytuacji, gdy w klasie jest uczeń przewlekle chory, wychowawca powinien pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu;
2. Wychowawca klasy jest zobowiązany do przekazania informacji Radzie Pedagogicznej i pozostałym pracownikom szkoły o sposobach postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.

Nauczyciele, specjaliści:

1. Nauczyciele są zobowiązani dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego ucznia, a także do objęcia go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2. W przypadku nasilenia choroby u dziecka podczas pobytu w szkole dyrektor lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.
3. W porozumieniu z pielęgniarką lub lekarzem, wspólnie z pracownikami szkoły opracowują procedury postępowania w stosunku do każdego chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby.

Dyrektor:

1. Organizuje szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.

Działania Rady Pedagogicznej, innych pracowników szkoły oraz uczniów:

1. zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego oraz zaufania do grupy i nauczyciela
2. pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie samodzielności oraz nowych umiejętności,
3. budowanie dobrego klimatu, przyjaznych relacji w zespole klasowym,
4. przygotowanie uczniów zdrowych na spotkanie chorego kolegi,
5. traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka klasy,
6. uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego,
7. uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów,
8. motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi,
9. dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągania sukcesów,
10. motywowanie do aktywności i rozwoju zainteresowań,
11. pomoc w nadrobieniu zaległości szkolnych, dostosowanie wymagań do aktualnych możliwości psychofizycznych dziecka,
12. rozmowy o uczuciach i trudnych sprawach,
13. zapewnienie dziecku wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
14. stała współpraca z rodzicami, pielęgniarką i nauczycielami,
15. odpowiednia organizacja czasu pracy ucznia,
16. rozwijanie zainteresowań, samodzielności dziecka.

Dziecko z astmą: Astma oskrzelowa jest najczęstszą przewlekłą chorobą układu oddechowego u dzieci. Istotą astmy jest przewlekły proces zapalny toczący się w drogach oddechowych, który prowadzi do zwiększonej skłonności do reagowania skurczem na różne bodźce i pojawienia się objawów choroby. Bardzo ważny jest dobry kontakt szkoły z rodzicami, po to, aby wspólnie zapewnić dziecku bezpieczne warunki nauki i pobytu w szkole. Pozwoli to zmniejszyć nadopiekuńczość rodziców a dziecku rozwijać samodzielność i zaufanie do własnych możliwości i umiejętności. Współdziałanie szkoły z rodzicami i lekarzem prowadzącym pomoże prawidłowo funkcjonować dziecku z astmą oskrzelową w środowisku, gdzie spędza wiele godzin w ciągu dnia.

Objawy:

Jednym z podstawowych objawów jest duszność jako subiektywne uczucie braku powietrza spowodowane trudnościami w jego swobodnym przechodzeniu przez zwężone drogi oddechowe. Gdy duszność jest bardzo nasilona możemy zauważyć, że usta dziecka a także inne części ciała są zasinione. Konsekwencją zwężenia oskrzeli jest pojawienie się świszczącego oddechu. Częstym objawem astmy oskrzelowej jest kaszel. Najczęściej jest to kaszel suchy, napadowy, bardzo męczący.

Przyczyny ataku:

Zaostrzenie astmy może być wywołane przez: kontakt z alergenami, na które uczulone jest dziecko, kontakt z substancjami drażniącymi drogi oddechowe, wysiłek fizyczny, zimne powietrze, dym tytoniowy, infekcje.

Postępowanie:

1. W przypadku wystąpienia duszności należy podać dziecku wziewny lek rozkurczający oskrzela zgodnie z zaleceniem lekarza.
2. W przypadku objawów ciężkiej duszności należy podać jednocześnie 2 dawki leku w aerozolu w odstępie 10-20 sekund.
3. Po wykonaniu 1 pierwszej inhalacji należy powiadomić rodziców dziecka o wystąpieniu zaostrzenia.
4. W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej.
5. Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

Nakazy:

1. Częste wietrzenie sal, pomieszczeń lekcyjnych, pracowni.
2. Dziecko, które ma objawy choroby po wysiłku, powinno przed lekcją wychowania fizycznego przyjąć dodatkowy lek.
3. Ćwiczenia fizyczne należy zaczynać od rozgrzewki.
4. W przypadku wystąpienia u dziecka objawów duszności należy przerwać wykonywanie wysiłku i pozwolić dziecku zażyć środek rozkurczowy.

Zakazy

1. Chorzy uczniowie nie powinni uczestniczyć w pracach porządkowych.
2. W okresie pylenia roślin dzieci z pyłkowicą nie może ćwiczyć na wolnym powietrzu oraz nie powinny uczestniczyć w planowanych wycieczkach szkolnych.
3. Astma oskrzelowa wyklucza biegi na długich dystansach, wymagających długotrwałego, ciągłego wysiłku.
4. W klasach, gdzie odbywają się lekcje nie powinno być zwierząt futerkowych.

Ograniczenia

1. Uczeń z astmą może okresowo wymagać ograniczenia aktywności fizycznej i dostosowania ćwiczeń do stanu zdrowia.
2. Dziecko uczulone na pokarmy powinno mieć adnotacje od rodziców, co może jeść w sytuacjach, które mogą wywołać pojawienie się objawów uczulenia.

Obszary dozwolone i wskazane dla dziecka

1. Dzieci chore na astmę powinny uczestniczyć w zajęciach z wychowania fizycznego. Wysportowane dziecko lepiej znosi okresy zaostrzeń choroby.
2. Uczeń z astmą nie powinien być trwale eliminowany z zajęć z wychowania fizycznego.
3. Dzieci z astmą mogą uprawiać biegi krótkie, a także gry zespołowe.
4. Dzieci z astmą mogą uprawiać gimnastykę i pływanie.
5. Dzieci z astmą mogą uprawiać większość sportów zimowych.

Dziecko z cukrzycą:

Cukrzyca to grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi – większy od 250mg%). Obecnie w Polsce wśród dzieci i młodzieży dominuje cukrzyca typu 1 – ten typ cukrzycy ma podłoże genetyczne i autoimmunologiczne. Cukrzyca nie jest chorobą zakaźną, nie można się nią zarazić przez kontakt z osobą chorą. Najczęstsze objawy to wzmożone pragnienie, częste oddawanie moczu oraz chudnięcie. W chwili obecnej, w warunkach poza szpitalnych, jedynym skutecznym sposobem podawania insuliny jest wstrzykiwanie jej do podskórnej tkanki tłuszczowej (za pomocą pena, pompy). Cukrzyca nie jest chorobą, która powinna ograniczać jakiekolwiek funkcjonowanie ucznia, tylko wymaga właściwej samokontroli i obserwacji. Ćwiczenia fizyczne, sport i rekreacja połączone z ruchem są korzystne dla dzieci chorych na cukrzycę. Wspierają prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny, pomagają rozwijać samodyscyplinę, gratyfikują, dają przyjemność i satysfakcję. Najważniejszym problemem przy wykonywaniu wysiłku fizycznego u dzieci z cukrzycą jest ryzyko związane z wystąpieniem hipoglikemii (niedocukrzenia stężenie glukozy we krwi mniejsze niż 60 mg%). Do działań w ramach samokontroli należą: badanie krwi i moczu, zapisywanie wyników badań, prawidłowa interpretacja wyników badań, prawidłowe komponowanie posiłków, prawidłowe i bezpieczne wykonywanie wysiłku fizycznego, obserwacja objawów jakie pojawiają się przy hipoglikemii i hiperglikemii.

Objawy hipoglikemii – niedocukrzenia:

1. Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie.
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.
7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.
10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Wzmożone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
14. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
15. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.
16. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.

Postępowanie przy hipoglikemii

- 1.Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
- 2.Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód).

Nie wolno

- 1.Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego.
- 2.Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.

Objawy hiperglikemii

- 1.Wzmożone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
- 2.Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
- 3.Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

O rozwoju kwasicy cukrzycowej może świadczyć, jeżeli do ww. objawów dołączą:

- 1.Ból głowy, ból brzucha.
- 2.Nudności i wymioty.
- 3.Ciężki oddech.

Należy wtedy bezzwłocznie:

- 1.Zbadać poziom glukozy.
- 2.Skontaktować się z rodzicami i wezwać pogotowie.

Postępowanie przy hiperglikemii

- 1.Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna),
- 2.Uzupełniamy płyny (dziecko powinno dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna),
- 3.W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się,
- 4.Samokontrola (badanie moczu na obecność cukromoczu i ketonuri i, po około 1 godz. należy dokonać kontrolnego pomiaru glikemii).

Postępowanie przy hipoglikemii lekkiej– dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

- 1.Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
- 2.Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach, płynny miód).

NIE WOLNO Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego

1. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.
2. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

Postępowanie przy hipoglikemii średnio – ciężkiej dziecko ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje 3 bezwzględnej pomocy osoby drugiej:

1. Oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie.
2. Jeżeli dziecko może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 kostek cukru rozpuszczonych w ½ szklanki wody, coli, soku).
3. Jeżeli dziecko nie może połykać postępujemy tak jak w przypadku glikemii ciężkiej.

Postępowanie przy hipoglikemii ciężkiej – dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki.

Dziecku, które jest nieprzytomne **NIE WOLNO** podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!!!

1. Układamy dziecko na boku.
2. Wstrzykujemy domięśniowo glukagon (jeżeli dziecko posiada przy sobie, lub rodzic przekazał go szkole), jest to zastrzyk ratujący życie.
3. Wzywamy pogotowie ratunkowe.
4. Kontaktujemy się z rodzicami dziecka.
5. Dopiero gdy dziecko odzyska przytomność (po podaniu glukagonu powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach) i jeżeli będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, cola, tabl. glukozy).

U dzieci leczonych pompą:

1. Zatrzymaj pompę.
2. Potwierdź hipoglikemię.
3. Jeżeli dziecko jest przytomne podaj węglowodany proste.
4. Odczekaj 10-15 minut i zbadaj ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy podaj ponownie cukry proste.
5. Jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włącz pompę i podaj kanapkę lub inne węglowodany złożone.
6. Jeżeli dziecko jest nieprzytomne lub ma drgawki połóż je w pozycji bezpiecznej, podaj domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwij karetkę pogotowia. Po epizodzie hipoglikemii nie zostawiaj dziecka samego! Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią!

Szkolny kodeks praw dziecka z cukrzycą – każdemu dziecku z cukrzycą typu 1 należy zapewnić w szkole:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie, także w trakcie trwania lekcji.
2. Możliwość podania insuliny.

3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobista pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję.
4. Właściwe leczenie niedocukrzenia zgodnie ze schematem ustalonym z rodzicami dziecka i lekarzem prowadzącym chorobę dziecka.
5. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji.
6. Możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych.
7. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych, np. wycieczkach turystycznych, zielonych szkołach.

Niezbędnik szkolny, czyli co uczeń z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w szkole:

1. Pen – „wstrzykiwacz” z insuliną.
2. Pompę insulinową, jeżeli jest leczone przy pomocy pompy.
3. Nakłuwacz z zestawem igieł.
4. Gleukometr z zestawem pasków oraz gazików.
5. Plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski.
6. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć wychowania fizycznego w danym dniu.
7. Dodatkowe produkty – soczek owocowy, tabletki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii.
8. Telefon do rodziców.
9. Informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę.
10. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

Dziecko z padaczką:

Padaczką określamy skłonność do występowania nawracających, nieprovokowanych napadów. Napadem padaczkowym potocznie nazywamy napadowo występujące zaburzenia w funkcjonowaniu mózgu objawiające się widocznymi zaburzeniami, zwykle ruchowymi. Niekiedy jedynym widocznym objawem napadu są kilkusekundowe zaburzenia świadomości. Napady padaczkowe dzieli się na napady pierwotnie uogólnione oraz napady częściowe (zlokalizowane). Zespoły padaczkowe wieku dziecięcego – zespół Westa, zespół Lennox-Gastauta, dziecięca padaczka nieświadomości (piknolepsja), padaczka Rolanda, młodzieńcza padaczka nieświadomości, zespół Janza, padaczka odruchowa, omdlenia odruchowe, napady rzekomopadaczkowe. Leczenie padaczki jest procesem przewlekłym, wymaga systematycznego, codziennego podawania leków. Nagłe przerwanie leczenia, pominięcie którejś dawki, może zakończyć się napadem lub stanem padaczkowym. Z tego powodu tak ważne jest aby pacjent mógł systematycznie przyjmować leki. W trakcie włączania leczenia lub jego modyfikacji dziecko może wykazywać objawy senności, rozdrażnienia, zawrotów głowy.

Napady pierwotnie uogólnione.

1. Napady nieświadomości, najczęściej kilkusekundowa utrata kontaktu z otoczeniem. Atypowym napadom nieświadomości mogą towarzyszyć mruganie lub gwałtowne ruchy o niewielkim zakresie w obrębie ust.

2. Napady atoniczne – napad spowodowany nagłym i krótkotrwałym obniżeniem napięcia mięśniowego w określonych grupach mięśni.
3. Napady toniczne – występuje głównie u małych dzieci zazwyczaj podczas zasypiania lub budzenia; charakteryzuje się nagłym, symetrycznym wzrostem napięcia mięśni w obrębie kończyn i tułowia.
4. Napady toniczno-kloniczne – w fazie tonicznej dochodzi do nagłej utraty przytomności, skurczu mięśni, zatrzymania oddechu; faza kloniczna charakteryzuje się rytmicznymi, gwałtownymi skurczami mięśni kończyn i tułowia, następnie przechodzi w kilkuminutową śpiączkę.
5. Napady kloniczne – napady głównie u niemowląt i małych dzieci, częściej w przebiegu gorączki, cechują je symetryczne skurcze mięśni kończyn występujące seriami.
6. Napady miokloniczne – charakteryzują się gwałtownymi synchronicznymi skurczami mięśni szyi, obręczy barkowej, ramion i ud przy względnie zachowanej świadomości chorego.

Napady częściowe

1. Napady częściowe z objawami prostymi – świadomość w czasie napadów jest na ogół zachowana, zwykle napady dotyczą określonej okolicy np. ręki lub ust.
2. Napady częściowe z objawami złożonymi – niektórym napadom mogą towarzyszyć zaburzenia świadomości o charakterze omamów i złudzeń; pacjent ma wrażenie, że już znajdował się w danej sytuacji życiowej lub przeciwnie, że nie zna sytuacji i przedmiotów, z którymi w rzeczywistości się już stykał, do tego typu napadów zaliczane są także napady psychoruchowe z towarzyszącymi im różnymi automatyzmami (cmokanie), u dzieci mogą niekiedy występować napady nietypowe, manifestujące się klinicznie bólami brzucha, głowy, omdleniami, napadami lęku itp.
3. Napady częściowe wtórnie uogólnione – rozpoczyna się zwykle od napadowych mioklonicznych lub klonicznych skurczów ograniczonych do określonych grup mięśni, aby następnie rozprzestrzenić się i doprowadzić do wtórnie uogólnionego napadu toniczno-klonicznego (tzw. napadu dużego).

W razie wystąpienia napadu należy:

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.

Nie wolno:

1. Podnosić pacjenta.
2. Krępować jego ruchów.
3. Wkładać cokolwiek między zęby lub do ust.

Pomoc lekarska jest potrzebna, jeżeli był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długo trwająca gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych.

Dzieciom chorym na padaczkę trudniej jest wykorzystać w pełni swoje możliwości edukacyjne z przyczyn medycznych i społecznych. Narażone są na wyższy poziom stresu wynikający z obawy przed napadem i komentarzami, stąd też częściej występują u nich cechy zespołu nadpobudliwości psychoruchowej, trudności w czytaniu i pisaniu oraz inne trudności szkolne. W razie narastających trudności szkolnych, trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania, zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek, modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych. Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły

W razie narastających trudności szkolnych:

- 1.Trzeba zapewnić dziecku możliwość douczania,
- 2.zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek,
- 3.modyfikować i zmieniać sposoby przyswajania wiadomości szkolnych.
- 4.Nie należy z zasady zwalniać dziecka z zajęć wychowania fizycznego ani z zabaw i zajęć ruchowych w grupie rówieśników. Należy jedynie dbać o to, aby nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego. Gdy zdarzają się napady, dziecko powinno mieć zapewnioną opiekę w drodze do i ze szkoły.

Dziecko z ADHD, czyli zespołem hiperkinetycznym

W pracy szkolnej uczniowie z ADHD wymagają od nauczycieli:

- 1.Poznania i zrozumienia specyficznych zachowań i emocji dziecka (tj. : brak koncentracji na szczegółach, trudności z utrzymaniem uwagi na zadaniach i grach, nieszanowanie podanych kolejno instrukcji, kłopoty z dokończeniem zadań i wypełnianiem codziennych obowiązków, dezorganizacja, szybkie rozpraszanie się pod wpływem bodźców zewnętrznych, nadmierna ruchliwość i gadatliwość, przerywanie bądź wtrącanie się do rozmowy).
- 2.Akceptacji, pozytywnego wsparcia, nasilonej w stosunku do innych uczniów uwagi i zainteresowania.
- 3.Organizacji środowiska zewnętrznego w formie porządku i ograniczenia bodźców.
- 3.Stosowania wzmocnień (pochwał, nagród).
- 5.Skutecznego komunikowania (krótkie instrukcje, powtarzanie).
- 6.Konsekwencji w postępowaniu i ustalenia obowiązującego systemu norm i zasad.
- 7.Elastyczności pracy dającej możliwość dodatkowej aktywności i rozładowania emocji.

Dziecko z zaburzeniami lękowymi: Jeśli nauczyciel zauważy powtarzające się zaburzenia lękowe powinien ten fakt zgłosić rodzicom, pedagogowi szkolnemu, psychologowi szkolnemu.

Zasady postępowania z uczniem z zaburzeniami lękowymi:

- 1.Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w relacji uczeń- nauczyciel- klasa.
- 2.Stosowanie pochwał nawet za małe osiągnięcia.
- 3.Ograniczenie odpytywania na forum klasy.

4. Normalizowanie reakcji lękowych i pokazywanie adaptacyjnej funkcji lęku.
5. Uczenie techniki rozwiązywania problemów i radzenia sobie ze stresem.

XXVII. PROCEDURA PODAWANIA LEKÓW UCZNIOM PRZEWLEKLE CHORYM.

Podawanie leków dzieciom z chorobą przewlekłą, kiedy występuje konieczność stałego podawania mu leków w szkole powinno być poprzedzone dostarczeniem przez rodziców (opiekunów prawnych) przed przyjęciem do placówki informacji:

1. na jaką chorobę dziecko cierpi,
2. jakie leki zażywa na zlecenie lekarza, w tym nazwa leku i sposób dawkowania, a także złożeniem zlecenia lekarskiego na podawanie leku,
3. pisemnego upoważnienia dla pielęgniarki (nauczyciela) do podawania leku.

W sytuacji gdy stan zdrowia dziecka wymaga podania leku lub wykonania innych czynności np. kontroli poziomu cukru we krwi u dziecka chorego na cukrzycę, podania leku drogą wziewną dziecku choremu na astmę, czynności te mogą wykonywać również inne osoby w tym: samo dziecko, rodzic, nauczyciel, jeżeli zostały poinstruowane w tym zakresie.

Osoby przyjmujące zadanie muszą wyrazić na to zgodę, zaś posiadanie wykształcenia medycznego nie jest wymogiem koniecznym. Delegowanie przez rodziców (opiekunów prawnych) uprawnień do wykonywania czynności związanych z opieką nad dzieckiem oraz zgoda pracownika szkoły i zobowiązanie do sprawowania opieki muszą mieć formę umowy pisemnej pomiędzy rodzicami (opiekunami prawnymi) dziecka przewlekłe chorego a pracownikiem szkoły.

W przypadku innych problemów zdrowotnych zgłaszanych przez dziecko, np. gdy dziecko skarży się na ból głowy, ucha, ma podwyższoną temperaturę ciała, wymioty i inne objawy niezagrożające jego zdrowiu i życiu, ale stanowiące dyskomfort zdrowotny i mogące być objawem rozwijającej się choroby, należy zawiadomić rodziców/opiekunów prawnych dziecka o zaistniałej sytuacji. Najczęściej jest to prośba do rodziców/opiekunów prawnych o przybycie po dziecko do placówki i zalecenie odbycia konsultacji lekarskiej.

Poza przypadkiem podawania leków dzieciom przewlekłe chorym, nauczyciele nie powinni podawać leków w innych sytuacjach, np. leków przeciwbólowych, syropów, witamin, antybiotyków. Procedura podawania leków dzieciom przez nauczycieli

Każde podanie leków w placówce w szczególnie uzasadnionych przypadkach (dziecko przewlekłe chore) odbywa się na:

1. Pisemne upoważnienie rodziców (załącznik nr 6).
2. Rodzice (opiekunowie prawni) zobowiązani są do dostarczenia zaświadczenia lekarskiego, które określa nazwę leku, dawkę, częstotliwość podawania i okres leczenia.
3. Nauczyciel wyraża pisemną zgodę na podawanie leku dziecku (załącznik nr 7).
4. Lek dostarczony do placówki musi być w nienaruszonym opakowaniu i otwarty dopiero w obecności nauczyciela (pracownika) placówki podającego lek.

W przypadku zachorowania dziecka na terenie placówki powiadamia się o tym rodziców (opiekunów prawnych) dziecka, a rodzice(opiekunowie prawni) są zobowiązani do niezwłocznego odebrania dziecka z placówki i zapewnienia mu opieki medycznej.

W przypadku gdy rodzice(opiekunowie prawni) nie są w stanie odebrać osobiście dziecka z placówki, mogą upoważnić inną osobę. W sytuacjach nagłego pogorszenia się stanu zdrowia dziecka wzywane jest pogotowie ratunkowe, a o zaistniałym zdarzeniu informowani są rodzice (opiekunowie prawni). Dziecko do czasu przybycia pogotowia ratunkowego i przybycia rodziców(opiekunów prawnych) pozostaje pod opieką pracownika szkoły.

Załącznik nr 6: Wzór upoważnienia rodzica do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą

Załącznik nr 7: Wzór zgody nauczyciela na podawanie leków dziecku z chorobą przewlekłą

XXVIII. ZASADA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOOKALECZANIA, PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY.

- 1.Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym przełożonego.
- 2.Odizolowuje wychowanek od reszty grupy, pamiętając, aby nie zostawiać go samego. Usuwa przedmioty umożliwiające ponowienie próby.
- 3.Jeśli zachodzi taka potrzeba udziela pomocy przedmedycznej.
- 4.W razie potrzeby wzywa pogotowie ratunkowe.
- 5.Powiadamia niezwłocznie rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji i konieczności pilnego zgłoszenia się do szkoły.
6. Rodzice/opiekunowie prawni są informowani o konieczności objęcia dziecka opieką specjalistyczną: lekarz psychiatra dziecięcy, psychoterapia.
- 7.Rodzice/opiekunowie prawni podpisują informację, że zostali poinformowani o zaistniałej sytuacji oraz o konieczności objęcia dziecka opieką specjalistyczną
- 8.Wychowanek zostaje objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną na terenie szkoły: ustalenie systematycznych spotkań ucznia z pedagogiem/psychologiem szkolnym w celu monitorowania nastroju i ryzyka zagrożenia.
- 9.Wychowawca, nauczyciel jest w kontakcie z rodzicami/opiekunami prawnymi czy podjęli działania po interwencji.
- 10.Gdy istnieje realna obawa, iż rodzice dziecka zaniechają lub nie podejmą działań mających na celu poprawę jakości zdrowia psychicznego dziecka, bądź nie widzą potrzeby konsultacji psychiatrycznej, szkoła informuje odpowiednie placówki i służby (Policję, Sąd Rodzinny, MOPS,GOPS).

Załącznik nr 8: Wzór oświadczenia, powiadomienia o zagrożeniu, podjęcia próby samobójczej, samookaleczeniu, zachowaniu destrukcyjnym.

XXIX. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POWROTU UCZNIA DO SZKOŁY PO POWZIĘTEJ PRÓBIE SAMOBÓJCZEJ,

SAMOOKALECZENIU LUB DŁUŻSZYM POBYCIE W SZPITALU (ZABURZENIA PSYCHICZNE).

1. Warunkiem powrotu do szkoły/internatu (po powziętej próbie samobójczej, samookaleczeniu lub dłuższym pobycie w szpitalu w związku z wszelkiego rodzaju zaburzeniami psychicznymi/emocjonalnymi) jest dostarczenie informacji/zaświadczenia od lekarza psychiatry o braku przeciwwskazań do uczęszczania ucznia do szkoły masowej lub mieszkania wychowanka w internacie oraz podpisanie oświadczenia przez rodzica, w którym deklaruje, że jest świadomy zagrożeń i możliwych negatywnych konsekwencji pozostawienia dziecka w placówce biorąc jednocześnie odpowiedzialność za mogące wystąpić następstwa takiej decyzji.
2. Po powrocie ucznia do szkoły/internatu należy w trakcie pierwszych z nim kontaktów pamiętać o udzielaniu uczniowi wsparcia, akceptacji, okazaniu zrozumienia.
3. Pedagog i psycholog (współpracując z wychowawcą) otaczają opieką ucznia poprzez udzielenie wsparcia w postaci rozmów, spotkań, kontaktu z rodzicami; w miarę konieczności wskazują miejsca w których jest możliwe skorzystanie z terapii i fachowej opieki specjalistów.

XXX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA FAŁSZOWANIA DOKUMENTÓW SZKOLNYCH PRZEZ UCZNIA.

1. Sytuacje fałszerstwa w szkole:
 - a) Dokonywanie wpisów do dzienników lekcyjnych (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),
 - b) Przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
 - c) Podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,
2. Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania: nauczyciel przedmiotu, wychowawca klasy, pedagog szkolny, dyrektor szkoły.
3. Osoba, która stwierdziła fakt fałszowania dokumentów sporządza notatkę ze zdarzenia, przekazuje wychowawcy klasy i pedagogowi szkolnemu.
4. Wychowawca powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) ucznia.
5. Dyrektor przeprowadza spotkanie z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami) w obecności wychowawcy, nauczyciela przedmiotu, pedagoga szkolnego celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa.
6. Wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły po konsultacji, podejmują działania wynikające ze Statutu Szkoły.

XXXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W STOSUNKU DO UCZNIA KTÓRY UŻYWA TELEFONU KOMÓRKOWEGO LUB INNEGO URZĄDZENIA ELEKTRONICZNEGO W TRAKCIE ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH.

1. Nauczyciel zwraca uwagę uczniowi i przypomina o zakazie korzystania z telefonu komórkowego lub innego urządzenia elektronicznego w czasie lekcji.
2. Jeżeli uczeń nie stosuje się do poleceń nauczyciela wpisuje uwagę do dziennika i informuje wychowawcę.
3. Wychowawca rozmawia z uczniem na temat niewłaściwego zachowania i sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy.
4. W razie powtórzenia zdarzenia wychowawca informuje rodziców (prawnych opiekunów) o zdarzeniu.

5. Jeżeli zdarzenie w danym roku szkolnym powtarzają się wielokrotnie wychowawca pedagog dyrektor podejmuje działania wynikające ze Statutu Szkoły.

XXXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POJAWIENIA SIĘ CYBERPRZEMOCY W SZKOLE.

1. Osoby które są w posiadaniu informacji o prześladowaniu obrażaniu uchybieniu godności innych osób z wykorzystaniem mediów i technologii informatycznej są zobowiązane do zgłoszenia tego zdarzenia wychowawcy pedagogowi szkolnemu i dyrektorowi.
2. Osoba która stwierdziła zaistniałą cyberprzemoc wobec ucznia innych osób ze społeczności szkolnej zawiadamia wychowawców, nauczycieli uczniów, pedagoga szkolnego, dyrektora.
3. Pracownicy szkoły niezwłocznie powiadamiają rodziców, prawnych opiekunów uczniów poszkodowanych i agresorów o zdarzeniu.
4. Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o ewentualnych powiadomieniu policji lub w porozumieniu z pedagogiem, wychowawcą, rodzicami ustala sposób ukarania sprawcy/ów.
5. Pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami podejmuje działania wychowawcze mające na celu wsparcie emocjonalny ofiar oraz wyeliminowanie negatywnych zachowań sprawcy/ów.

XXXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIA.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, wzywa lekarza w przypadku kiedy uczeń doznał obrażeń.
2. W przypadku zaistnienia wypadku w klasie–nauczyciel prosi o nadzór nad swoimi uczniami innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
3. Wychowawca lub nauczyciel, pod opieką którego przebywa uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego ucznia.
4. Osoba, pod opieką której przebywał uczeń w chwili wypadku, w przypadku zagrożenia życia ucznia udziela mu pierwszej pomocy z pominięciem wszelkich procedur.
5. O każdym wypadku dyrektor szkoły lub wyznaczona osoba zawiadamia niezwłocznie inspektora bhp.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i nadzorujący oraz prokuratora.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie Państwowego Inspektora Sanitarnego.
8. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Pracownicy szkoły zabezpieczają je do czasu dokonania ogłoszeń lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.

XXXIV. PROCEDURĘ POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA ZDROWIA LUB ŻYCIA UCZESTNIKÓW WYCIECZKI.

W każdej opisaney sytuacji osobą odpowiedzialną jest kierownik wycieczki!

W każdym przypadku należy zawiadomić dyrektora szkoły, wychowawcę oraz rodziców lub prawnych opiekunów.

1. Postępowanie w przypadku nagłej choroby lub wypadku.

W przypadku nagłej choroby należy skontaktować się z rodzicami ucznia którzy mogą udzielić niezbędnej informacji o sposobie postępowania lub podawania leków. W przypadku nie ustępowania objawów choroby trzeba niezwłocznie wezwać pogotowie ratunkowe, stosować się do wskazań lekarza oraz powiadomić o tym rodziców ucznia. W przypadku, gdy dziecko ulegnie wypadkowi, zawiadomić służby ratownicze, skontaktować się z rodzicami w celu ustalenia listy leków i alergenów, a jeżeli zachodzi potrzeba hospitalizacji ucznia przewieźć go do szpitala.

2. Postępowanie w przypadku awarii pojazdu, wypadku lub innych zagrożeń.

W przypadku awarii pojazdu, kolizji, wypadku czy powstania pożaru należy:

- a) ewakuować wszystkich uczestników wycieczki w bezpieczne miejsce,
- b) z wykorzystaniem wyjścia bezpieczeństwa, jeżeli będzie tak potrzeba, w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej,
- c) w razie konieczności należy zaangażować służby ratunkowe, korzystając z międzynarodowego nr telefonu komórkowego - 112.

3. Postępowanie w sytuacji zaginięcia uczestnika wycieczki

- a) W przypadku zaginięcia uczestnika lub uczestników wycieczki jeden z opiekunów poszukuje zaginionego w ostatnim zwiedzanym obiekcie, reszta grupy czeka z drugim opiekunem w ustalonym miejscu.
- b) Jeśli uczeń nie zostanie odnaleziony, kierownik wycieczki niezwłocznie powiadamia policję oraz rodziców o fakcie zaginięcia ucznia.

4. Postępowanie w sytuacji podejrzenia ucznia o znajdowaniu się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

- a) Odizolowanie ucznia od reszty grupy, ale ze względów bezpieczeństwa nie zostawiać go samego.
- b) Stworzyć warunki, których nie będzie zagrożenia życia i zdrowia uczestników wycieczki.
- c) Jeżeli stan ucznia może stwarzać zagrożenie dla jego zdrowia lub życia, należy wezwać lekarza.
- d) Jeżeli zachodzi potrzeba hospitalizacji, należy powiadomić pogotowie ratunkowe lub przewieźć ucznia do szpitala.

XXXV. PROCEDURA ORGANIZACJI DYSKOTEK I IMPREZ SZKOLNYCH.

1. Wydarzenie organizowane jest przez szkołę.
2. Uczestniczą w niej tylko uczniowie danej szkoły.
3. Za organizację odpowiada wyznaczony nauczyciel/wychowawca lub grupa nauczycieli/wychowawców.

4. W przypadku imprezy organizowanej przez szkołę w czasie zajęć lekcyjnych, opiekunowie sprawdzają listę obecności przed rozpoczęciem imprezy oraz po jej zakończeniu.
5. Organizatorzy imprezy odpowiadają za utrzymanie porządku w trakcie imprezy oraz po jej zakończeniu.
6. Uczniowie nie spożywają alkoholu, nie palą papierosów, nie używają innych środków odurzających, zachowują się zgodnie z przyjętymi normami społecznymi (brak agresji, wulgaryzmów).
7. W przypadku stwierdzenia zachowań ryzykownych ucznia bądź grupy uczniów uruchamiana jest właściwa procedura postępowania.
8. Należy zapewnić bezpieczeństwo uczniom pozostającym na terenie szkoły.
9. Jeżeli doszło do przestępstwa, trzeba postępować zgodnie z procedurą.
10. W razie zagrożenia bezpieczeństwa uczestników dyrektor ma prawo przerwać imprezę.

XXXVI. PROCEDURA UDZIAŁU W ZAWODACH SPORTOWYCH ORGANIZOWANYCH POZA SZKOŁĄ.

1. Opiekunem podczas zawodów sportowych uczniów jest nauczyciel wychowania fizycznego lub wychowawca uczniów klasy biorącej udział w zawodach.
2. Zawody sportowe powinny wynikać z kalendarza imprez regionu bądź szkoły. Organizator zobligowany jest poinformować dyrektora szkoły uczniów biorących udział w zawodach o ich terminie, miejscu oraz zasadach uczestnictwa.
3. Przed planowanym wyjazdem nauczyciel- opiekun w porozumieniu z dyrektorem szkoły ustala zasady organizacji (transport, warunki finansowe, opiekunów).
4. Opiekun grupy na zawody sportowe, przed wyjazdem, rozdaje uczniom zezwoleniem na wyjazd celem uzyskania zgody od rodziców/prawnych opiekunów.
5. Na 2 dni przed wyjazdem opiekun grupy powinien posiadać niezbędną dokumentację.

XXXVII. MONITORING POLITYKI ORAZ PROCEDUR OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM - STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W ZESPOLE SZKÓŁ CENTRUM KSZTAŁCENIA ROLNICZEGO IM. IRENY KOSMOWSKIEJ W KOROLÓWCE – OSADZIE

1. Dyrektor Szkoły może wyznaczyć dodatkowo innych pracowników jako osoby odpowiedzialne za Politykę ochrony dzieci w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce -Osadzie.
2. Osoby, o której mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce.
3. Osoby, o której mowa w punkcie 1, przeprowadza wśród wychowawców, raz na rok ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki.
4. W ankiecie wychowawcy mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w placówce.
5. Osoby, o których mowa w niniejszym rozdziale, dokonują opracowania ankiet wypełnionych przez pracowników. Sporządzany jest na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazywany jest Dyrektorowi Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce -Osadzie.
6. Dyrektor szkoły wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza nowe brzmienie Polityki.

Załącznik nr 9: Wzór ankiety monitoringu standardów

XXXVIII. ZASADY UDOSTĘPNIANIA PERSONELOWI, MAŁOLETNIM I ICH OPIEKUNOM POLITYKI DO JEJ ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA

1. Wszelkie dokumenty/procedury/polityki związane z wprowadzeniem Standardów Ochrony Małoletnich są udostępnione personelowi, małoletnim i ich opiekunom na żądanie.
2. Dokumenty te można również znaleźć na stronie internetowej szkoły
3. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z ww. dokumentacją po zawarciu umowy o pracę.
4. Rodzice/opiekunowie małoletnich zapoznawani są ww. dokumentami każdorazowo na początku roku szkolnego.
5. Zapoznanie się z ww. dokumentami każda osoba potwierdza swoim podpisem.

Załącznik nr 10 : Wzór oświadczenia- zapoznania z się dokumentem Standardów Ochrony

Małoletnich

Załącznik nr 1: Wzór oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad ochrony dzieci oraz oświadczenie o krajach zamieszkania .

**OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU DO
PRZESTRZEGANIA PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY DZIECI**

.....

miejsowość i data

Ja,

syn,/córka.....

nazwisko rodowe.....

Nr PESEL.....

zamieszkały.....

Oświadczam, że nie byłem/am karany/a za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałem/am się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Korolówce-Osadzie i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.

podpis

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA

.....
miejscowość i data

Oświadczam, że w okresie ostatnich 20 lat zamieszkałem/am w następujących państwach, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa:

1.

2.

Oraz jednocześnie przedkładam informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi/ informację z rejestrów karnych.

Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
podpis

Załącznik nr 2: Wzór NIEBIESKIEJ KARTY- część A

NIEBIESKA KARTA – A¹⁾

(miejscowość, data)

.....
(pieczęć podmiotu, o którym mowa
w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
wypełniającego formularz „Niebieska Karta – A”)

I. DANE OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:

2. Imiona rodziców:

3. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

4. Aktualny adres pobytu:

kod pocztowy:

miejscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

II. INFORMACJA DOTYCZĄCA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zgłaszający:

osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

2. Zgłaszający:

inna osoba (np. rodzic, opiekun prawny, opiekun faktyczny, osoba najbliższa, świadek):

1) Imię i nazwisko:

2) Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

III. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:

2. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

miejscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

3. Stosunek pokrewieństwa z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

¹⁾ Części I-XV, XVII i XIX-XXI wypełniają przedstawiciele wszystkich pomiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
Część XVI dodatkowo wypełnia przedstawiciel Policji.
Część XVIII dodatkowo wypełnia przedstawiciel ochrony zdrowia.

IV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych			Wobec dzieci		
	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
Stosowała przemoc fizyczną, w tym:						
popychanie						
uderzanie						
wykręcanie rąk						
duszenie						
kopanie						
spoliczkowanie						
inne (podać jakie)						
Uszkodzenia ciała, w tym:						
zasinienia						
zadrapania						
krwawienia						
oparzenia						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc psychiczną, w tym:						
izolację						
wyzwiska						
ośmieszanie						
groźby						
kontrowanie						
ograniczanie kontaktów						
krytykowanie						
poniżanie						
demoralizację						
ciągłe niepokojenie						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc seksualną, w tym:						
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych						
Inny rodzaj zachowań, w tym:						
niszczenie/uszkodzenie mienia						
zabór/przywłaszczenie mienia						
groźba karalna/znieważenie						
zmuszanie do picia alkoholu						
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków						
inne działające na szkodę najbliższych (podać jakie)						

* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

V. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

VI. ZACHOWANIE

Zachowanie się osoby	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
trudność nawiązania kontaktu				
spokojny/-na				
płaczliwy/-wa				
zastraszony/-na				
unika rozmów				
agresywny/-na				
stawia opór Policji				

VII. OPIS MIEJSCA ZDARZENIA

(np. szkody, zniszczone sprzęty, nieporządek, rozbite szkło, uszkodzone drzwi, brud, ślady krwi, ślady spożywania alkoholu, wyczuwalna woń alkoholu, inne)

VIII. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Świadek I

- Imię i nazwisko:
- Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

mięscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

Świadek II

- Imię i nazwisko:
- Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

mięscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

Świadek III

- Imię i nazwisko:
- Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy:

mięscowość:

województwo:

ulica:

numer domu:

numer mieszkania:

numer telefonu:

IX. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROŹBY JEJ UŻYCIA:

TAK ☐

NIE ☐

NIE USTALONO ☐

X. CZY W STOSUNKU DO OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:

TAK ☐

NIE ☐

NIE USTALONO ☐

XI. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ALKOHOLU:

TAK ☐

NIE ☐

NIE USTALONO ☐

XII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

TAK ☐

NIE ☐

NIE USTALONO ☐

XIII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA LECZONA PSYCHIATRYCZNIE:

TAK ☐

NIE ☐

NIE USTALONO ☐

XIV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, POSIADA BROŃ:

TAK ☐

NIE ☐

NIE USTALONO ☐

XV. CZY W ZWIĄZKU ZE STOSOWANIEM PRZEMOCY W RODZINIE BYŁY PODEJMOWANE NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

☐ powiadamianie i interwencje Policji

☐ powiadomienie prokuratury

☐ zatrzymanie

☐ dozór Policji

☐ wydanie zakazu kontaktowania się z określonymi osobami

☐ wydanie zakazu zbliżania się do określonych osób

☐ wydanie postanowienia o obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym

☐ tymczasowe aresztowanie

☐ wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego)

☐ poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego

☐ odebranie dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie

☐ zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu (w stosunku do kogo?)

☐ leczenie innych uzależnień (jakich, w stosunku do kogo?)

☐ zobowiązanie do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (nałożone przez kogo?)

☐ udzielono pomocy medycznej

☐ inne działania (jakie?)

XVI. DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ POLICJĘ

Działania podjęte przez Policję	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
pouczenie				
środki przymusu bezpośredniego (jakie?)				
badanie na zawartość alkoholu w organizmie	(wynik)		(wynik)	
izba wytrzeźwień				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych/do wytrzeźwienia				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych				
policyjna izba dziecka				

XVII. DANE DOTYCZĄCE RODZINY

Inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie:

Lp.	Imię i nazwisko	Stosunek pokrewieństwa	Wiek	Czym się zajmuje*
1				
2				
3				
4				

* Zawód, miejsce pracy, w przypadku dzieci – szkoła/klasa.

XVIII. INFORMACJE DOTYCZĄCE STANU ZDROWIA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Stan psychiczny:

☐ pobudzony/-na	☐ ospały/-ła/apatyczny/-na	☐ płaczący/-wa
☐ agresywny/-na	☐ lękliwy/-wa	☐ inny/-na (jaki/-ka?)

2. Porozumiewanie się:

☐ chętnie nawiązuje kontakt	☐ trudno nawiązuje kontakt
☐ mało mówny/-na	☐ jąka się
☐ krzyczy	☐ wypowiada się nielogicznie
☐ odmawia odpowiedzi na zadawane pytania	
☐ porozumiewa się niewerbalnie (np. językiem migowym, gestami, piktogramami itp.)	

Reakcja na osobę towarzyszącą (szczególnie ważne w przypadku dzieci):

3. Rodzaje uszkodzeń:

☐ skaleczenia	☐ ślady nakłucia	☐ ślady ugryzienia
☐ otarcia naskórka	☐ siniaki	☐ krwawienia
☐ ślady oparzenia	☐ zwknięcia	☐ złamania kości

4. Stan higieny:

Skóra:	☐ czysta	☐ brudna
	☐ wysuszona	☐ odmrożona
	☐ odparzona	☐ odleżyny
	☐ pieluszkowe zapalenie skóry	
Włosy:	☐ czyste	☐ brudne
	☐ wszawica	☐ łysienie/włosy powyrywane
	☐ ciemieniucha	

5. Inne objawy podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie/zaniedbania:

☐ strój brudny/nieadekwatny do pory roku	☐ waga/wzrost nieadekwatne do wieku
☐ rozwój nieadekwatny do wieku	☐ wyniszczenie organizmu
☐ odwodnienie	☐ ponawianie zgłoszeń do lekarza
☐ niekorzystanie z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby	
☐ niestosowanie się do wcześniejszych zaleceń lekarskich	

6. Obrażenia i objawy spójne z wersją przedstawioną przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

TAK ☐ NIE ☐

7. W przypadku dziecka obrażenia i objawy spójne również z wersją przedstawioną przez rodzica lub opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego:

TAK ☐ NIE ☐

8. Konieczność przeprowadzenia konsultacji specjalistycznej:

TAK ☐ NIE ☐

9. Podjęte leczenie:

☐ przyjęto na oddział szpitalny (jaki?)	
☐ skierowano do szpitala (jakiego?)	
☐ udzielono pomocy ambulatoryjnej	☐ odesłano do domu
☐ inne (jakie?)	

10. Poinformowano o możliwości otrzymania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201, poz. 1334).

TAK ☐ NIE ☐

11. Wydano zaświadczenie lekarskie:

TAK ☐ NIE ☐

12. Wydano skierowanie na badanie lekarskie:

TAK ☐ NIE ☐

13. Wydano zwolnienie lekarskie od pracy:

TAK ☐ NIE ☐

XIX. PODJĘTE DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

1. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:
☐ powiadomienie Policji ☐ udzielenie pomocy socjalnej
☐ udzielenie pomocy medycznej
(w przypadku przemocy seksualnej należy działać zgodnie z procedurą postępowania Policji i placówki medycznej)
☐ inne (jakie?)
2. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, poprzez zapewnienie jej miejsca w placówce całodobowej:
☐ specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
☐ ośrodku wsparcia
☐ ośrodku interwencji kryzysowej
☐ domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
☐ szpitalu
☐ innych (jakich?)
3. Działania zmierzające do udzielenia pomocy dzieciom
4. Przekazanie informacji organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego
5. Inne (jakie?)

XX. WNIOSKI PRZEDSTAWICIELA PODMIOTU WYPEŁNIAJĄCEGO FORMULARZ

XXI. DODATKOWE INFORMACJE

.....
(podpis przedstawiciela podmiotu wypełniającego
formularz „Niebieska Karta – A”)

(data wpływu formularza „Niebieska Karta – A”
do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego)

NIEBIESKA KARTA – B

POUCZENIE DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE

Co to jest przemoc w rodzinie?

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Kto może być ofiarą przemocy w rodzinie?

- współmałżonkowie
- partnerzy w związkach nieformalnych
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne

Najczęstsze formy przemocy w rodzinie to:

Przemoc fizyczna:

- bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie...

Przemoc psychiczna:

- wyśmiewanie, szydzenie, lżenie, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi...

Przemoc seksualna:

- wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi...

Inny rodzaj zachowań:

- zmuszanie do oddawania uzyskiwanych środków finansowych, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych...
- niszczenie rzeczy osobistych
- demolowanie mieszkania
- wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie
- pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb
- zmuszanie do picia alkoholu
- zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków

PAMIĘTAJ!!!

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest ofiarą przemocy ze strony osoby najbliższej, nie wstydź się prosić o pomoc. Prawo stoi po Twojej stronie!

Jeżeli doznajesz takich zachowań, powiadom:

- Policję, dzwoniąc na numer 997 lub 112,
- prokuraturę.

Policjant ma obowiązek:

- **zapewnienia bezpieczeństwa** (art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji – policjanci, wykonując czynności, mają prawo zatrzymywania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego);
- **przekazania informacji o interweniujących policjantach** (stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki, w której pełnią służbę);
- **przekazania, na wniosek sądu lub prokuratury, dokumentacji policyjnej** jako dowodów w postępowaniu;
- **uczestniczenia, na wniosek sądu, jako świadkowie** w sprawie karnej.

Prokurator w toku postępowania przygotowawczego ma prawo do:

- oddania podejrzanego pod dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym;
- oddania podejrzanego pod dozór Policji zamiast zastosowania tymczasowego aresztowania, pod warunkiem że oskarżony w wyznaczonym terminie opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym oraz określi miejsce swojego pobytu;
- nakazania podejrzanemu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym – jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 207 k.k.;
- uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób – art. 217 k.k. (ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego);
- pozbawienie człowieka wolności – art. 189 k.k.;
- groźenie innej osoby popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona – art. 190 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- wzbudzanie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie – art. 190a § 1 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu – art. 191 k.k.;
- utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody – art. 191a k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności – art. 197 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego); /UWAGA! Przestępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka!/;
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia bądź innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała – art. 156 k.k.;
- spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa – art. 157 § 1 i 2 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) – art. 209 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub innego właściwego organu);
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej – art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku – art. 288 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- porzucenie wbrew obowiązkowi troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 210 k.k.;
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru – art. 211 k.k.;
- obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania – art. 200 k.k.;
- rozpijanie małoletniego, przez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia, lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju – art. 208 k.k.

Masz też prawo do złożenia na Policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.

PAMIĘTAJ!!!

Sprawca przemocy wobec bliskich, gdy czuje się bezkarny, prawdopodobnie nie zmieni się, będzie dalej stosował przemoc, bez względu na składane obietnice; następnym razem może być znacznie gorzej.

Jeżeli jednak zaufasz jego deklaracjom o zmianie zachowania wobec Ciebie/Twojej rodziny i zechcesz się wycofać, pamiętaj, że złożone przez Ciebie dotychczas zeznania nie będą mogły być wykorzystane przez prawne instytucje działające po to, aby Ci pomóc. Dlatego zanim podejmiesz taką decyzję, zastanów się i skonsultuj ją z psychologiem, terapeutą lub inną osobą pomagającą ofiarom przemocy w rodzinie, np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy rodzinie, ośrodku interwencji kryzysowej.

PAMIĘTAJ!!!

Zahamowanie przemocy w rodzinie jest możliwe – możesz z nią walczyć i uzyskać pomoc dla siebie i swoich bliskich.

Jak to możliwe?

Zrób dwa kroki:

1. Krok pierwszy – zanotuj przebieg zdarzenia (pamięć bywa zawodna):

Kto Cię skrzywdził? (imię i nazwisko)

Kim jest dla Ciebie sprawca przemocy w rodzinie? (Podać kto – mąż, żona, partner, partnerka, ojciec, matka, brat, siostra, syn, córka, inne)

Kiedy to się stało? data

godzina

miejsce

Na czym polegała przemoc? (awantura, krzyk, lżenie, bicie, kopanie, rzucanie sprzętami, niszczenie sprzętów, bicie dzieci, groźby pobicia, groźby zabicia, wyrzucanie z domu, inne – podać jakie?)

Kto widział, słyszał przebieg zdarzenia?

Kto interweniował? (imię i nazwisko policjanta, jego numer służbowy, jednostka)

Czy po raz pierwszy Policja interweniuje w Twoim domu w takiej sprawie?

TAK ☐

NIE ☐

Jak często dochodzi do przemocy w Twoim domu? (raz w miesiącu, raz na tydzień, częściej)

Kiedy to się wydarzyło poprzednim razem?

Czy przemocy w rodzinie towarzyszy picie alkoholu?

TAK ☐

NIE ☐

Czy zawsze krzywdzi Cię ten sam sprawca?

TAK ☐

NIE ☐

Czy sprawca był już karany sądowo za czyn podobny?

TAK ☐

NIE ☐

Czy wobec sprawcy sąd zastosował dozór kuratora sądowego?

TAK ☐

NIE ☐

2. Krok drugi – do kogo możesz zwrócić się o pomoc?

Czy kiedykolwiek korzystałeś/korzystałaś z pomocy instytucji lub organizacji obowiązanych do udzielania pomocy?

TAK ☐

NIE ☐

Jeżeli: "TAK", to z pomocy jakich instytucji lub organizacji?

Jeżeli: "NIE", to poniżej podajemy Ci nazwy instytucji i organizacji, z których pomocy możesz skorzystać i się do nich zwrócić:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – pomogą Ci w sprawach społecznych, bytowych i prawnych.
- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – pomogą Ci w zakresie prawnym, społecznym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej** – zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- **Ośrodki wsparcia** – zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej.
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie** – zapewnią bezpłatne schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, oraz udzielą Ci specjalistycznej pomocy, w tym: pomocy psychologicznej, prawnej, społecznej, terapeutycznej i medycznej, oraz wsparcia w przezwyciężeniu

sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.

- **Prokuratura, Policja** – możesz tam złożyć zawiadomienie o przestępstwie znęcania się popełnionym na Twoją szkodę lub na szkodę Twoich bliskich i poprosić o udzielenie podstawowej informacji prawnej.
- **Sąd rodzinny i opiekuńczy** – możesz tam złożyć pozew w sprawach rodzinnych lub wnioski dotyczący spraw opiekuńczych Twoich dzieci.
- **Ochrona zdrowia** – możesz tam uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach, poprosić o pomoc lekarską, spytać o adresy specjalistycznych poradni lekarskich.
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – jeżeli przemocy w Twoim domu towarzyszy picie alkoholu, możesz zwrócić się do nich z wnioskiem o skierowanie sprawcy przemocy na leczenie odwykowe lub uzyskać inną pomoc związaną z nadużywaniem przez niego alkoholu.

Na Twoim terenie funkcjonują lokalne placówki udzielające pomocy ofiarom przemocy w rodzinie:

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres mailowy

Możesz zadzwonić również pod numery telefonów:

- **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 801 12 00 02** (płatny pierwszy impuls, linia czynna od poniedziałku do soboty w godzinach 8⁰⁰–22⁰⁰, w niedziele i święta w godzinach 8⁰⁰–16⁰⁰), **tel. (22) 666 28 50 – dyżur prawny** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰), **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info.
- **Policyjnego Telefonu Zaufania tel. 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).

WAŻNE

Na skutek wszczęcia procedury "Niebieskie Karty" informacja dotycząca Twojej sytuacji rodzinnej zostanie przekazana przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, który podejmie dalsze działania.

Zawsze możesz wzywać Policję na interwencję, poinformować prokuraturę oraz zwrócić się o pomoc do podmiotu/organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Możesz również poprosić dzielnicowego, aby przyszedł do Twojego domu i udzielił stosownej pomocy i niezbędnych informacji.

ZGODA NA WYKORZYSTANIE WIZERUNKU DZIECKA

.....

(imię i nazwisko rodzica / prawnego opiekuna)

.....

(adres zamieszkania)

Niniejszym oświadczam, że na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1231) wyrażam zgodę na rejestrowanie wizerunku mojego dziecka podczas imprez, zawodów sportowych i zajęć edukacyjnych organizowanego przez Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej w Korolówce – Osadzie oraz wykorzystanie tego wizerunku poprzez umieszczanie zdjęć na stronach internetowych, a także na profilach społecznościowych w celach informacji i promocji działalności Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej w Korolówce – Osadzie

.....

(miejscowość, data)

.....

(czytelny podpis rodzica / opiekuna prawnego)

**OŚWIADCZENIE O WYRAŻENIU ZGODY NA PRZETWARZANIE
DANYCH OSOBOWYCH WŁASNYCH I DZIECKA**

.....
(Imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego dziecka)

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) Dz. Urz. UE L z 2016r. nr 119/1- (zwanym dalej RODO) oraz ustawy z dnia 10.05.2018 r. O ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1000) - wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych i danych osobowych mojego dziecka:

Imię i nazwisko dziecka -.....
adres zamieszkania -
data urodzenia dziecka/ wiek dziecka.....
imię i nazwisko rodziców/ opiekunów prawnych :
Ojciec-.....
adres zamieszkania-
tel. kontaktowy-
adres e-mail -
Matka -
adres zamieszkania-
tel. kontaktowy -
adres e-mail -

Dobrowolnie podane dane osobowe będą wykorzystane przez Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny Kosmowskiej w Korolówce – Osadzie w celu realizacji imprez, zajęć edukacyjnych, zawodów sportowych w którym będzie dziecko uczestniczyło

oraz ewentualnego udostępnienia przedmiotowych danych uprawnionym z mocy prawa -podmiotom w celach kontrolnych.

1. Zakres przetwarzanych danych osobowych obejmuje: imię i nazwisko, data urodzenia, adres zamieszkania, telefon, adres email
2. Udzielenie zgody na przetwarzanie danych osobowych rodzica/opiekuna prawnego i dziecka jest dobrowolne
3. Podanie przez rodzica/opiekuna prawnego prawidłowych danych osobowych w tym dziecka jest warunkiem uczestnictwa w zajęciach edukacyjnych, imprezach okolicznościowych i zawodach sportowych
4. Administratorem danych osobowych rodzica/opiekuna prawnego i dziecka jest
5. W sprawach związanych z danymi rodzica/opiekuna prawnego lub dziecka proszę kontaktować się z Administratorem
6. Dane osobowe rodzica/opiekuna prawnego lub dziecka mogą być udostępniane uprawnionym z mocy prawa podmiotom w tym w celach kontrolnych
8. Dane osobowe rodzica/opiekuna prawnego lub dziecka mogą być udostępniane organom umocowanym do ich pozyskania na mocy prawa powszechnie obowiązującego
9. Rodzic/opiekun prawny ma prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz dziecka, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania
10. Rodzic/opiekun prawny ma prawo do wniesienia sprzeciwu wobec dalszego przetwarzania, wycofania zgody na dalsze przetwarzanie swoich danych osobowych oraz dziecka. Skorzystanie z prawa cofnięcia zgody nie ma wpływu na przetwarzanie, które miało miejsce do momentu wycofania zgody
13. Rodzic/opiekun prawny ma prawo wniesienia skargi na czynności przetwarzania swoich danych osobowych oraz dziecka przez Administratora do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

.....

miejscość i data

.....

czytelny podpis rodzica/ opiekuna prawnego dziecka

Załącznik nr 6: Wzór upoważnienia rodzica do podawania leków dziecku z chorobą przewlekłą

.....

.....

(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego dziecka)

Upoważnienie rodziców do podania leków dziecku z chorobą przewlekłą

Ja, niżej podpisany.....

(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego dziecka)

Upoważniam Pana, / Panią.....

(imię, nazwisko nauczyciela/pracownika)

do podawania mojemu dziecku

(imię, nazwisko dziecka)

leku:

1

1.

2.

3.

(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Do upoważnienia dołączam aktualne zaświadczenie lekarskie o konieczności podawania leku.

.....

data i podpis rodzica, opiekuna prawnego

Załącznik nr 7: Wzór zgody nauczyciela na podawanie leków dziecku z chorobą przewlekłą

.....

.....

(imię, nazwisko nauczyciela)

Zgoda nauczyciela / pracownika na podanie leków dziecku z chorobą

Ja, niżej podpisany

.....

(imię, nazwisko nauczyciela/pracownika)

wyrażam zgodę / nie wyrażam zgody na podawanie

dziecku.

(imię, nazwisko dziecka)

leku:

1
2
4.
5.

(nazwa leku, dawka, częstotliwość podawania/godzina, okres leczenia)

Oświadczam, że zostałam poinstruowana/y o sposobie podania leku(wykonania czynności medycznej).

.....

data, miejscowość

.....

(imię, nazwisko nauczyciela/pracownika)

Załącznik nr 8: Wzór oświadczenia, powiadomienia o zagrożeniu, podjęcia próby samobójczej, samookaleczeniu, zachowaniu destrukcyjnym.

.....

.....

(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego dziecka)

Oświadczenie

Potwierdzamy, że zostaliśmy powiadomieni o zagrożeniu podjęcia próby samobójczej,

samookaleczenia przez nasze dziecko.....
oraz konieczności niezwłocznej/szybkiej konsultacji specjalistycznej (psychologicznej, psychiatrycznej). Zostały nam przekazane numery telefonów i adresy placówek, gdzie możemy uzyskać pomoc. Zobowiązujemy się do dostarczenia informacji zwrotnej po konsultacji specjalistycznej w celu zorganizowania opieki i pomocy na terenie szkoły/internatu.

Miejscowość i data

podpisy rodziców / opiekunów

.....

.....

Ważne telefony:

800 108 108 - Nagle Sami

800 111 123 – Tumbo Linia

116 123 – Telefon zaufania (dorośli)

116 111 – Telefon zaufania (dzieci i nastolatki)

800 702 222 - Linia Wsparcia

800 080 22- Linia Dzieciom

Monitoring standardów – ankieta

	Tak	Nie
1.Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
2.Czy znasz treść dokumentu Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
3.Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4.Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5.Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowieź opisowa)		
b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowieź opisowa)		
6.Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem? (odpowieź opisowa)		

Załącznik nr 10: Wzór oświadczenia- zapoznania się dokumentem Standardów Ochrony
Małoletnich

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania)

Oświadczenie

Ja niżej podpisany(-a).....
oświadczam, że zapoznałem(-a) się z dokumentacją wchodzącą w skład Standardów Ochrony
Małoletnich obowiązującą w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ireny
Kosmowskiej w Korolówce – Osadzie i przyjmuję ją do realizacji.

.....
miejscowość i data

.....
czytelny podpis